

rolnicze abc

Zagrażają kukurydzy w pełni okresu wegetacji

Ochrona kukurydzy przed szkodnikami

Kukurydza z roku na rok staje się coraz popularniejszą rośliną rolniczą w kraju. Ma to odzwierciedlenie w areale, który systematycznie wzrasta. W minionym roku powierzchnia zasiewów kukurydzy przekroczyła milion hektarów. Prognozuje się, że w 2013 roku może zbliżyć się do miliona hektarów. Zwłaszcza, że wielu rolników przekonało się do uprawy tej rośliny.

Paweł K. Bereś, IOR-PIB
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Rosnący areal uprawy kukurydzy i jej dominacja w strukturze zasiewów, coraz powszechniejsze stosowanie uproszczonych agrotechnicznych, a także stopniowe ocieplanie się klimatu sprawiają, że plonom tej rośliny w coraz większym stopniu zagrażają aerofagii tj. chwasty, szkodniki i choroby. Zagrożenie, jakie stanowią organizmy szkodliwe, w dużej mierze zależy od kierunku prowadzenia produkcji. Najmniejsze zagrożenie występuje dla kukurydzy uprawianej na zielonkę, natomiast największe dla kukurydzy ziarnowej, co wynika z dłuższego okresu przebywania na polu, gdzie narażona jest na oddziaływanie agrofagów. W Polsce północnej z reguły dominuje kierunek produkcji kukurydzy na kiszonkę, niemniej coraz częściej uprawia się odmiany ziarnowe o odpowiedniej wczesności gwarantującej zebranie pełnowartościowego plonu.

Szkodniki osłabiają rośliny

Spośród zagrożeń, z jakimi w pełni okresu wegetacji muszą zmierzyć się plantatorzy kukurydzy, należy wymienić przede wszystkim szkodniki. Liczba gatunków pojawiających się na plantacjach kukurydzy przekroczyła ostatnio 50. Począwszy od czerwca na roślinach mogą pojawić się: mszyce, omacnica proso-wianka, rolnice i piętnówki. Ich liczny pojaw może stanowić bezpośrednie zagrożenie dla roślin, a ponadto mogą one przyczynić się do zwiększenia podatności roślin na porażenie przez sprawców chorób, zwłaszcza przez cho-

roby powodowane przez grzyby z rodzaju *Fusarium*. Specyficznym szkodnikiem jest stonka kukurydziana, która choć nie powoduje jeszcze strat w plonach, to z uwagi na status organizmu kwarantannowego podlega obligatoryjnemu zwalczaniu.

Dokuczliwe mszyce

Mszyce występujące na kukurydzy charakteryzują się głównie szkodliwością pośrednią polegającą na zwiększeniu podatności opianowanych roślin na choroby. Nakładając niemal wszystkie nadziemne części roślin zwiększają ilość miejsc, przez które patogeny bez żadnych przeszkód wnikają do wnętrza tkanek. Mszyce to owady, które powszechnie występują w całym kraju, jednak większe kolonie rozwijają zwykle w lata ciepłe i umiarkowanie

przed mszycami znajduje się tylko jeden preparat – Karate Zeon 050 CS (lambda-cyhalotryna) stosowany w dawce 0,1 l/ha.

Omacnica proso-wianka

Coraz ważniejszym szkodnikiem kukurydzy w północnej Polsce staje się omacnica proso-wianka. Owad ten występuje w całym kraju i lokalnie w północnych regionach uszkadza już ponad 15 proc. roślin, co uznawane jest za przekroczenie progu jej szkodliwości i sygnał do podejmowania działań zwalczających. Gatunek ten uszkadza wszystkie nadziemne części roślin, przy czym najgroźniejsze jest bezpośrednie wyjadanie przez gąsienice ziarniaków z kolb, powstawanie złomów łodyg poniżej miejsca osadzenia kolby oraz podgryzanie kolb

Stonka kukurydziana zasiedla już południową część woj. mazowieckiego i północną część woj. lubelskiego

wilgotne. W takich okresach wymagają zwykle zwalczania, a sygnałem do zabiegu jest przekroczenie średnio 300 mszyc w przeliczeniu na jedną roślinę. Aktualnie w zaleceniach ochrony kukurydzy

u nasady. Omacnica proso-wianka w pełni okresu wegetacji kukurydzy może być zwalczana za pomocą dwóch metod – biologicznej oraz chemicznej. W metodzie biologicznej stosuje się pasożyta jaj zwa-

Omacnica proso-wianka w pełni okresu wegetacji kukurydzy może być zwalczana za pomocą dwóch metod – biologicznej oraz chemicznej Fot. Paweł K. Bereś

nego kruszynkiem (*Trichogramma* spp.), którego w zależności od zaleceń producenta stosuje się zwykle 1-2 razy w sezonie wegetacyjnym. Pierwsze wyłożenie biopreparatu (np.: *Trichocap*) należy przeprowadzić najlepiej 5-7 dni po zaobserwowaniu pierwszego motyla w zasiewie (np.: za pomocą pułapki świetlnej, pułapki feromonowej lub bezpośrednich obserwacji roślin) lub natychmiast po stwierdzeniu pierwszych złożeń jaj szkodnika. Termin ten przypada zwykle w trzeciej dekadzie czerwca lub pierwszych dniach lipca. Drugie wyłożenie biopreparatu dokonuje się 7-10 dni później.

W metodzie chemicznej stosuje się zabiegi insektycydami aplikowanymi w formie opryskiwania roślin. Aktualnie zarejestrowano do tego celu 4 preparaty: Karate Zeon 050 CS (lambda-cyhalotryna) w dawce 0,2 l/ha lub Proteus 110 OD (tiachlopryd + deltametryna) w dawce 0,5 l/ha lub Steward 30 WG (indoksakarb) w dawce 0,125-0,15 kg/ha lub Rumo 30 WG (indoksakarb) w dawce 0,125-0,15 kg/ha. Jeżeli zajdzie potrzeba zwalczania omacnicy proso-wianki w województwie warmińsko-mazurskim, wówczas wystarczające powinno być jednokrotne opryskanie roślin w okresie masowego wylęgu gąsienic, co ma miejsce zwyk-

le w drugiej lub na początku trzeciej dekady lipca.

Rolnicom sprzyja ciepło

Jeżeli w czerwcu, lipcu i sierpniu będzie ciepło, wówczas mogą w większej liczbie wystąpić gąsienice rolnicze oraz piętnówki. Pierwsze uszkadzają zarówno podziemne jak i nadziemne części roślin razem z kolbami, natomiast piętnówki spotyka się zwykle na miękkich ziarniakach. Dotychczas rolnice i piętnówki można było zwalczać chemicznie preparatami nalistnymi, jednak przeznaczonych do tego celu insektycydy utraciły ważność ze-zwolnienia na stosowanie.

A gdzie już jest stonka kukurydziana?

Ważnym szkodnikiem z uwagi na status organizmu kwarantannowego jest stonka kukurydziana. Owad ten jeszcze nie występuje w województwie warmińsko-mazurskim, jednak zasiedla już sąsiednie województwa, zwłaszcza południową część mazowieckiego i północną część lubelskiego, skąd może migrować ku północy. W sytuacji, kiedy w 2013 roku szkodnik pojawi się w strefie dotychczas wolnej od jego obecności zostaną określone strefy: porażenia i bezpieczeństwa, a zabieg chemiczny należy przeprowadzić niezwłocznie po

wykryciu chrząszczy w oparciu o komunikaty Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Do tego celu zarejestrowano trzy preparaty: Proteus 110 OD w dawce 0,75 l/ha; Steward 30 WG w dawce 0,125-0,15 kg/ha oraz Rumo 30 WG w dawce 0,125-0,15 kg/ha. W zależności od potrzeby można stosować 1-2 zabiegi ochronne. Pierwsze opryskiwanie roślin należy wykonać w okresie od drugiej połowy lipca do połowy sierpnia, natomiast drugie (jeżeli będzie konieczne) wykonuje się 7-14 dni później.

Zaorać jeszcze przed zimą

Ponieważ pula możliwych do zastosowania metod ochrony kukurydzy przed szkodnikami w okresie pełni jej wegetacji jest bardzo ograniczona, stąd należy dążyć do wszelkich starań, aby w jak największym stopniu ograniczyć ich liczebność w kolejnym roku, zwłaszcza, gdy roślina ta będzie uprawiana w monokulturze. W takim przypadku należy pamiętać, aby po zbiorze plonu dokładnie pociąć słomę na drobną sieczkę, a następnie pole zaorać jeszcze przed nastaniem zimy. Wiosną z kolei warto zastosować bronę talerzową lub agregat, który mechanicznie potnie te części roślin, w których mogą zimować niektóre szkodniki.

Zapraszamy do Ostródy na Targi Rolne

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z ramienia Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Demuth Alfa organizują w Ostródzie w dniach 21-23 czerwca Targi Rolne. Impreza odbędzie się w nowoczesnym Centrum Targowym Arena przy ul. Grunwaldzkiej 55, mieszczącym ponad 20 tysięcy m² powierzchni wystawienniczej. — To kolejna edycja Targów, które dotychczas odbywały się w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Olsztynie — wyjaśnia Mirosław Fesnak, kierownik Sekcji Wydawnictw i Informacji z Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.

Promocja rolnictwa

Przedsięwzięcie wpisuje się w strategię rozwoju społeczno-gospodarczego woj. warmińsko-mazurskiego, a także jest wspaniałą okazją do promocji rolnictwa Warmii, Mazur i Powiśla. To również możliwość zaprezentowania bogactw dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego naszego regionu. Na tegorocznych Targach zobaczmy stoiska z urządzeniami i maszynami rolniczymi, nasionami, nawozami i środkami ochrony roślin, wyposażeniem budynków inwentarskich, paszami, dodatkami paszowymi oraz roślinami ogrodowymi. Podobnie jak w latach ubiegłych, będzie można skorzystać z porad fachowców. Swoją radą i pomocą będą też służyć przedstawiciele instytucji i organizacji związanych z rolnictwem, na czele z Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.

Rękodzieło i kulinaria

Zgodnie z tradycją targową nie zabraknie oferty twórców rękodziela, sztuki ludowej oraz smacznej kuchni regionalnej. Na miłośników swojego jedzenia czekać będą domowe wędliny, smalec ze skwarkami i świeży, wiejski chleb — wszystko według tradycyjnych, regionalnych receptur. Dla zwiedzających atrakcją będzie również po-

kaz kulinarny i prezentacja oferty członka sieci Dziedzictwo Kulinarne Warmia, Mazury, Powiśle pana Wiesława Mergalskiego „Karczma nad Sandelą”.

Dwie konferencje

Podczas Targów odbędzie się również szereg imprez towarzyszących. W czasie ich trwania planowane są dwie konferencje organizowane przez W-MODR w Olsztynie. 21 czerwca pierwsza zatytułowana „Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w kontekście produkcji roślinnej i odnawialnych źródeł energii” oraz drugiego dnia Targów, 22 czerwca „Produkcja zwierzęca w zrównoważonym rolnictwie”. — Zapraszamy wszystkich chętnych do bezpłatnego udziału w konferencjach, które rozpoczynają się od godziny 10 — informuje Mirosław Fesnak z W-MODR.

Zwierzęta hodowlane i inne atrakcje

Każda impreza branżowa obowiązkowo powinna być wzbogacona o prezentacje zwierząt hodowlanych. Organizatorzy i o tym pomyśleli. Na przyciągającym uwagę zwiedzających pokazie zwierząt będzie można zobaczyć bydło mleczne, konie, trzodę chlewną oraz owce. Wystawcom i zwiedzającym czas umilać będą zespoły folklorystyczne z Warmii i Mazur, a dla dzieci przewidziano strefę zabaw, w której będą mogły wyszaleć się do woli.

Nowy początek

— Mamy nadzieję, że tegoroczna inicjatywa przekształci się w jedną z największych Targów Rolnych w północno-wschodniej Polsce. Zachęcamy wszystkich zainteresowanych do aktywnego uczestniczenia w tym wyjątkowym wydarzeniu już od piątku 21 czerwca w godzinach 10-17, w sobotę 22 czerwca w godzinach 9-17 oraz w niedzielę 23 czerwca w godzinach 9-16 — zaprasza pan Mirek z W-MODR w Olsztynie.

Więcej informacji o imprezie na stronie www.zielonaarena.pl, na której znajduje się szczegółowy program Targów Rolnych.

Groźne agrofagi roślin okopowych

Stonka i zaraza ziemniaczana

W całym kraju, co roku można zaobserwować groźne agrofagi ziemniaka, jednak nasilenie występowania i poziom ich szkodliwości są różne. W zależności od warunków pogodowych, temperatury i wielu innych czynników można przewidzieć, a nawet wyprzedzić pewne zagrożenia. Warto uważnie obserwować uprawy, śledzić prognozę i sprawdzać komunikaty o poziomie szkodliwości agrofagów.

Andrzej Bandyk, IOR-PIB
Beata Wielkopolań, IOR-PIB
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Przedstawiając dane z poprzedniego roku możemy stwierdzić, że stonka ziemniaczana mimo tego, że jest dobrze poznana stwarza duże zagrożenie w uprawach ziemniaka.

Większe zagrożenie u nas Na podstawie powszechnie przeprowadzonych w 2012 roku obserwacji, średnia liczb

ba roślin ziemniaka z objawami żerowania szkodnika wynosiła w skali kraju 6,8 proc. uszkodzonych roślin, co stanowiło około 1/3 wartości średniej wieloletniej (21,2 proc.). Większe uszkodzenie w kraju odnotowano m.in. w województwie warmińsko-mazurskim. Uszkodzonych zostało 10,2 proc. roślin, a lokalnie w oddziale terenowym Elbląg 48 proc., 47 proc. w oddziale Braniewo i 46 proc. w oddziale Węgorzewo.

Owady po przezimowaniu w glebie na głębokości ok. 10-20 cm, gdy wiosną jej temperatura przekroczy 15°C, wychodzą na powierzchnię i po odnalezieniu ziemniaków żerują i kopulują. Uszkodzone młode rośliny są bardziej podatne na infekcje ze strony patogenów. Rośliny takie wydają też mniejszy plon. Podczas masowego gromadzenia się zimowego pokolenia chrząszczy na wschodzących ziemniakach, dotyczy to głównie odmian wczesnych, należy wykonać zabieg. Próg ekonomicznej szkodliwości to występowanie 1-2 zimujących chrząszczy na 25 roślin wczesnych odmian ziemniaka lub 10 złożów jaj na 10 roślin lub średnio 15 larw na jednej roślinie.

Intensywnie żółte jaja długości 1,2 mm składane są w złożach do kilkudziesięciu sztuk na spodniej stronie liści ziemniaka. Składanie jaj jest rozciągnięte w czasie, a w temperaturze poniżej 12°C może być nawet wstrzymane. Ich rozwój w zależności od temperatury waha się od 10 do 19 dni.

Larwy mają długość 1-15 mm, a ich ciało jest zabarwione na czerwono z wyjątkiem czarnych nóg, głowy, tarczki grzbietowej i brodawek na bokach ciała.

Uszkodzenia roślin ziemniaka powodowane są zarówno przez chrząszcze jak i przez larwy. Zjadają one przede wszystkim blaszkę liściową roślin, przy czym młode larwy wygryzają małe otwory w liściu, natomiast starsze larwy i chrząszcze obgryzają także brzozy liści. W przypadku braku liści larwy i chrząszcze stonki obgryzają pędy boczne i łodygi, a przy braku zielonych części uszkodzają bulwy. Zalecany termin zabiegu przypada na okres masowego wylęgania się larw pojawienie się larw L₂-L₃. Zbyt wczesne wykonanie zabiegu jest mniej skuteczne ze względu na liczne złoża jaj na które preparaty nie działają. Opóźnienie oprysku przyczynia się do większych uszkodzeń części nadziemnej roślin, larwy w stadium L₄ są mniej wrażliwe na działanie preparatów.

REKLAMA

W-M
ODR
Targi rolne
„Zielona Arena”
Ostróda, 21-23 czerwca 2013 r.

Szkodliwość stonki związana jest głównie z dużą żarłocznością larw, szczególnie stadium L₃, L₄. Przy dużej intensywności pojawu chrząszcze lub larwy zjadają całą masę liściową (zostają gołe łodygi tzw. gołożery). Na wczesnych odmianach ziemniaka, plon może zostać obniżony o około 50 proc., odmiany późniejsze mogą częściowo zregenerować ubytek ulistnienia. Przyjmuje się, że średnie straty powodowane przez żerowanie stonki mogą dochodzić do 35 proc. plonu.

Chrząszcze pokolenia letniego należy zwalczać głównie na odmianach późnych

Coroczne obserwacje zarazy
Zarazę ziemniaka w roku 2012 obserwowano na plantacjach ziemniaka na terenie całego kraju, a średnia liczba porażonych roślin wyniosła 30,3 proc., ale była mniejsza od wartości średniej wieloletniej obliczonej na podstawie średnich krajowych na przestrzeni lat 1991–2012, która wynosi 44,9 proc. porażonych roślin ziemniaka.

Zarazy ziemniaka może być więcej
Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2012 odnotowano średnio – 52,9 proc. porażonych roślin ziemniaka a lokalnie 80 proc. (Bartoszyce,

Ostróda) oraz 100 proc. (Braniewo, Elbląg, Giżycko, Szczytno, Węgorzewo).
Prognozując wystąpienie zarazy ziemniaka w roku 2013, przewidywana jest możliwość zwiększenia się nasilenia jej występowania. Nasilenie występowania sprawcy choroby – grzyba *Phytophthora infestans* uzależnione jest w głównej mierze od warunków pogodowych przypadających na okres od czerwca do sierpnia, w których jeśli wystąpią liczne dni z opadami i wysoką wilgotnością powietrza, choroba rozwinie się intensywnie. W przeciwnym wypadku rozwój patogena będzie wolniejszy, a zagrożenie plantacji ziemniaka mniejsze.

Uszkodzone młode rośliny są bardziej podatne na infekcje i wydają mniejszy plon

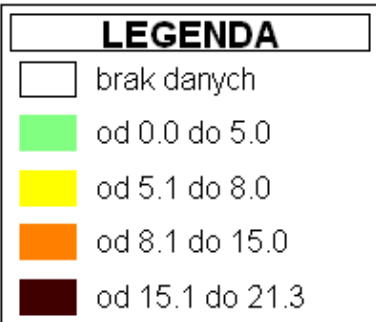
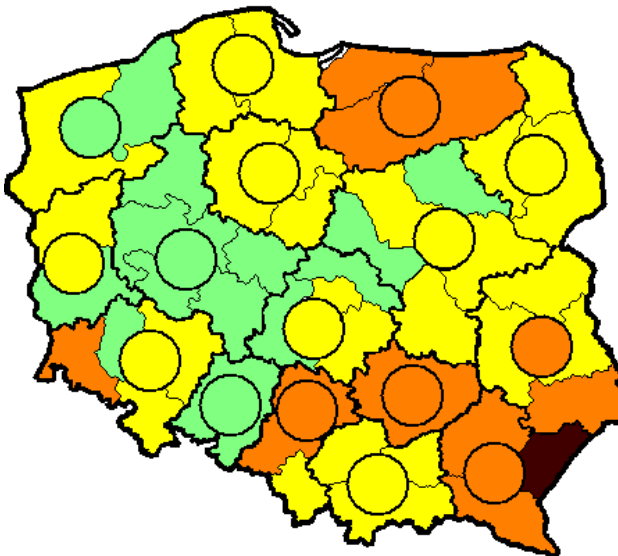
Zdjęcia Andrzej Bandyk

Ziemniak porażony przez zarazę ziemniaka. Pierwszy zabieg wykonać należy na odmianach wczesnych w okresie zwierania się roślin w rzędach, a na odmianach późnych w momencie wystąpienia objawów choroby na odmianach wczesnych. Jeżeli warunki dla rozwoju patogena są niekorzystne, odstępy między zabiegami można wydłużyć do 10-14 dni i stosować niższe dawki środka. Przy częstych opadach i wysokiej temperaturze odstępy między zabiegami należy skrócić do 7-10 dni i stosować wyższe dawki środka.

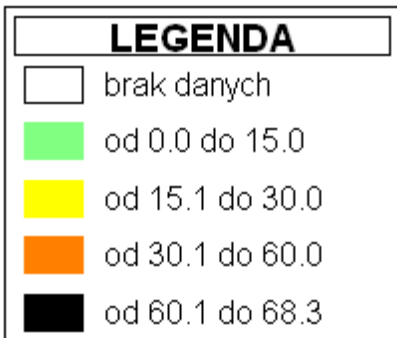
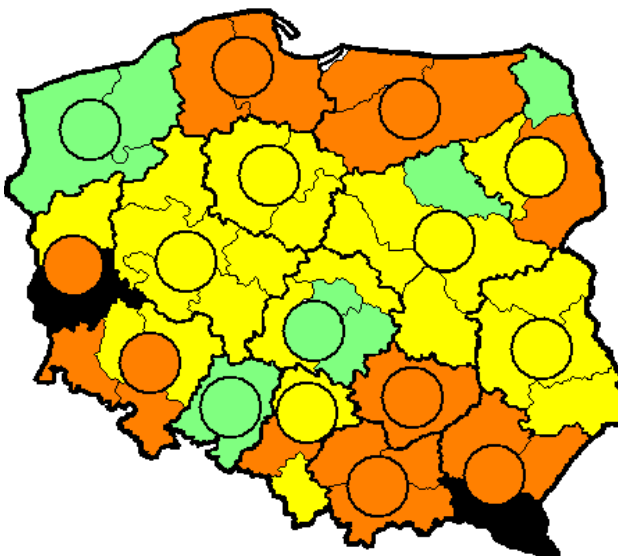
Przykładowe środki ochrony roślin do zwalczania agrofagów ziemniaka

Agrofag	Nazwa środka
Stonka ziemniaczana	Acetamip 20 SP
	Actara 25WG
	Alfazot 025 EC
	Alverde 240 SC
	Bulldock 025 EC
	Calypso 480 SC
	Karate Zeon 050 CS
	Novodor SC
	Proteus 110 OD
	Rapid 060 CS
Zaraza ziemniaka	Acrobat MZ 69 WG
	Fantic M WP
	Galben M 73WP
	Helm-Cymi 72,5 WP
	Infito 687,5 SC
	Micexanil 76 WP
	Mohican 73 WP
	Pyton Consento 450 SC
	Rywal 72 WP
	Valbon 72 WG

Procent uszkodzonych roślin ziemniaka przez stonkę ziemniaczaną *Leptinotarsa decemlineata* Say 2012

Procent porażonych roślin ziemniaka przez zarazę ziemniaka *Phytophthora infestans* (Mont.) de Bary 2012

Lista Odmian Zalecanych dla województwa warmińsko-mazurskiego

Rzepak ozimy

Rzepak jest opłacalną i rozwojową uprawą w warunkach Polski. Wysokie plony można osiągnąć na stanowiskach lepszych, kompleksu żytniego bardzo dobrego oraz pszennego bardzo dobrego i dobrego.

Plon nasion i ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian rzepaku ozimego z LOZ 2013 (Listy Odmian Zalecanych) na podstawie wyników PDOiR w woj. warmińsko-mazurskim.

Lp.	ODMIANA	Rok włączenia do LOZ	Plon (odmiany – %wzorca)		Początek kwitnienia	Dojrzałość techniczna	Wysokość roślin	Przezimowanie odmian (średnia ocen z kraju wg COBORU)	
			2012	2011-2012	Data		cm	%	
					2012	2012		2012	2011
	Wzorzec dt/ha		65,7	50,7	03.05.	13.07.	153	47	69
Odmiany populacyjne									
1.	Monolit	2010	93	94	05.05	12.07	148	57	69
2.	Sherlock	2012	99	102	02.05	13.07	153	48	69
3.	NK Diamond	2013	98	98	03.05	13.07	147	54	68
4.	Pamela*	2013	101	-	04.05	15.07	155	39	-
Odmiany mieszańcowe									
5.	NK Octans	2010	105	106	03.05	13.07	160	45	75
6.	Visby	2010	104	109	03.05	13.07	155	56	75
7.	Abakus	2011	101	107	03.05	12.07	149	56	76
8.	NK Technic	2011	106	106	03.05	12.07	158	44	75
9.	Rohan	2011	101	109	02.05	13.07	145	53	78
10.	Artoga	2012	100	104	03.05	12.07	153	50	73
Liczba doświadczeń			3	6	3	3	3	17	15

Wzorzec stanowiły odmiany: 2012 r. – Chagall, Pamela, Visby, Artoga

* – odmiany wstępnie rekomendowane na podstawie wyników z doświadczeń PDOiR w województwie warmińsko-mazurskim z jednego roku badań i w oparciu o 2-letnie wyniki badań WGO w procesie rejestracyjnym

Małgorzata Gazda, COBORU
SDOO we Wróćkowie
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Bardzo ważnym czynnikiem, który warunkuje wysokie zbiory jest pH stanowiska. Wysiew na stanowiskach o odczynie poniżej 5,8 pH powoduje zły rozwój początkowy roślin oraz w późniejszych fazach rozwojowych gorsze przyswajanie składników pokarmowych wnoszonych poprzez nawożenie. Ważnym czynnikiem jest również umiejscowienie rzepaku w płodozmianie. Najwyższe plony rzepaku możemy uzyskać siejąc rośliny po strączkowych, mieszkach zbożowo-strączkowych, jak również wczesnych ziemniakach. Jednak większość plantacji w naszym kraju lokalizuje się po wcześnie schodzących z pola zbożach.

Postęp hodowlany

Utrzymujące się na wysokim poziomie znaczenie gospodarcze rzepaku wpływa na stały postęp hodowlany w udoskonalaniu tej rośliny. Prowadzone badania dotyczą w szczególności cech jakościowych, jak zawartości i składu kwasów tłuszczowych, zawartości białka i włókna oraz cech rolniczych np. wyleganie, podatność na choroby, potrzeby nawozowe i glebowe, odporność na warunki stresowe. Efektem postępu hodowlanego jest przede wszystkim wprowadzanie na pola odmian wyżej plonujących o lepszej zdrowotności oraz ulepszonych parametrach technologicznych.

9 odmian mieszańcowych

W Polskim Rejestrze jest

W roku 2013 do krajowego rejestru odmian rolniczych wpisano 14 nowych odmian rzepaku ozimego
Fot. Anna Uranowska

obecnie nieco ponad 100 odmian rzepaku ozimego, pochodzących zarówno z hodowli polskiej jak i zagranicznej. Wśród odmian rzepaku ozimego można wyróżnić odmiany populacyjne oraz nabierające ostatnio coraz większego znaczenia odmiany mieszańcowe, które wykazują się większym potencjałem plonowania i mniejszymi wymaganiami glebowymi. Dotychczas większy udział w Krajowym Rejestrze miały odmiany populacyjne, w bieżącym roku proporcje uległy zmianie. Udział odmian mieszańcowych przewyższył odmiany populacyjne. Corocznie w Polsce powiększa się właśnie liczba odmian mieszańcowych zarejestrowanych i przebadanych.

W roku 2013 do krajowego rejestru odmian rolniczych wpisano 14 nowych odmian rzepaku ozimego; w tym 5 odmian populacyjnych: Ametyst, Brendy, ES Scarlett, Harry, Quartz, i 9 odmian mieszańcowych: Arsenal, DK Exclusiv, DK Impression CL,

REKLAMA

DNI POLA
STACJA DOŚWIADCZALNA OCENY ODMIAN WE WRÓCIKOWIE K. BARCZEWA
21 CZERWCA
ZAKŁAD DOŚWIADCZALNY RYCHLIKI
3 LIPCA
Do uczestnictwa w Dniach Pola serdecznie zapraszamy rolników, firmy i instytucje działające na rzecz naszego rolnictwa, władze samorządowe.
ZD RUSKA WIEŚ K. ELKU
DZIEŃ OTWARTY - 21 CZERWCA
tel. kontaktowy
89 514 84 27

Między Olsztynem a Barczewem Dni Pola we Wróćkowie

21 czerwca w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian we Wróćkowie odbędą się Dni Pola. Tego samego dnia podobna impreza zagości w Zakładzie Doświadczalnym Ruska Wieś koło Elku, a 3 lipca w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Rychlikach.

Dni Pola są plenerową imprezą, skierowaną do rolników, którzy chcą poprawić jakość i wydajność swoich upraw. — Specyfika naszego terenu to późniejsze wiosenne przymrozki, niższe temperatury i krótszy okres we-

getacji. Uprawiane tu odmiany powinny być odporne na surowsze warunki pogodowe oraz na choroby – mówi Henryk Pastuszek, dyrektor Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian we Wróćkowie. Podczas Dni Pola rolnicy sami mogą na polatkach doświadczalnych porównać, jak dana odmiana zachowuje się przy zastosowaniu różnego rodzaju nawozów i środków ochrony roślin. Co roku gospodarze imprezy zapraszają wybitnych specjalistów fitopatologii i ochrony roślin, którzy cho-

dzą wraz z gośćmi po polu i na konkretnych przykładach omawiają problemy chorób i szkodników roślin. Przy doborze odmian rolnicy mogą skorzystać z udostępnianych wyników badań dostosowawczych w Porejestrowym Doświadczalnictwie Odmianowym i Rolniczym. Dzięki dobrej odmianie, za pomocą tych samych technologii, rolnicy mogą uzyskać lepsze wyniki produkcyjne, wyższą jakość i plon. Już od początku 2014 obowiązować będzie integrowa-

na ochrona roślin, która wymaga na rolnikach stosowanie minimalnych ilości środków ochrony roślin. Precyzyjne dawki zastosowane we właściwym momencie rozwoju roślin i nasileniu występowania szkodników i chorób to warunek, którego spełnienie wymaga od rolników dużej wiedzy. Także ograniczona ilość zarejestrowanych na poszczególne uprawy środków ochrony roślin, wymaga nie lada wiedzy i umiejętności. Dni Pola to idealna okazja, by w bezpośredniej rozmowie dowiedzieć się od specjalistów, jak sprawdzają się poszczególne odmiany i jak je właściwie chronić. **au**

Garou, Konkret, Mercedes, Minerva, Skater oraz SY Mar-ten.

Uwaga na odmiany z katalogów unijnych

Na polskim rynku znajdują się obecnie nasiona siewne odmian z katalogów unijnych. Powinny one przejść skrócony cykl badań dostosowawczych w Porejestrowym Doświadczalnictwie Odmianowym i Rolniczym (PDOiR). Wzięcie ich do uprawy bez sprawdzenia w polskich, specyficznych warunkach klimatycznych obarczone jest znacznym ryzykiem.

Patrz na zimotrwałość

Bardzo duży zestaw odmian w Krajowym Rejestrze może rodzić pewne problemy przy wyborze tej odpowiedniej, dla konkretnych warunków gospodarowania. Może w tym pomóc PDOiR. Jednym z podstawowych zadań PDOiR jest tworzenie Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w poszczególnych rejonach Polski. Wojewódzki Zespół Porejestrowego

Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego, po szczegółowej analizie wyników prowadzonych doświadczeń w ramach PDOiR, corocznie ustala taką listę. LOZ tworzą odmiany najbardziej wartościowe i przydatne do uprawy w danym rejonie kraju. Powinna ona być dla rolnika podstawową pomocą przy wyborze odpowiedniej odmiany.

Ocenę plonowania odmian powinno przeprowadzić się w oparciu o dane lokalne oraz ogólnokrajowe. Najlepiej posługiwać się danymi z kilku lat badań. Dane jednoroczne często są niewystarczające i nie dają wiarygodnej informacji o odmianie.

Ważną cechą, na którą należy zwrócić szczególną uwagę przy wyborze odmiany, jest jej zimotrwałość. W ocenie zimotrwałości należy kierować się wynikami PDOiR — najlepiej z własnego województwa. Zdrowotność i wrażliwość poszczególnych odmian na choroby również decyduje o plonowaniu – zwłaszcza na obszarach z dużym udziałem rzepaku w zmianowaniu.

Odmiany mieszańcowe rzepaku ozimego wykazują większy potencjał plonowania i mniejsze wymagania glebowe

W tabeli przedstawiono odmiany rzepaku ozimego zalecane do uprawy na terenie woj. warmińsko-mazurskiego. Tabelę wzbogacano o informacje z przezimowania odmian. Dane pochodzą z wielu doświadczeń prowadzonych w kraju w 2011 i 2012 roku, na podstawie opracowań Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU).

AGENCJA RYNKU ROLNEGO

oczekuje na wnioski o dopłaty do materiału siewnego

Z analiz Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w sezonie 2011/2012 wymiana materiału siewnego na kwalifikowany wyniosła w Polsce tylko 11,5%, gdy w Czechach i Szwecji – 80%, Danii i Holandii – 75%, a w Niemczech – 65%.

Ocenia się, że w wyniku zastosowania kwalifikowanego materiału siewnego plony pszenicy ozimej w naszym kraju wzrastają w warunkach polowych o blisko 17%, zaś żyta nawet o 23%. Trzeba jednocześnie pamiętać, że nie tylko następuje zwiększenie masy zbiaranego ziarna, lecz także jest to produkt o wyższych parametrach jakościowych, czyli przy sprzedaży takiego zboża można uzyskać wyższą cenę.

Do innych korzyści uzyskanych dzięki zakupowi kwalifikowanego materiału siewnego od przedsiębiorcy lub rolnika wpisanego do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkich Inspektorów Ochrony Roślin i Nasiennictwa należy zaliczyć:

- fachowe zaprawienie ziarna środkami chemicznymi przeciw szkodnikom i chorobom;
- wysoką siłę kielkowania, która pozwala wysiać na 1 ha mniej ziarna niż w przypadku własnego materiału siewnego.

Agencja Rynku Rolnego od 2007 r. prowadzi działania rekompensujące rolnikom część kosztów zakupu materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany, co ma na celu zwiększenie ilości kwalifikowanego materiału siewnego stosowanego w polskich gospodarstwach. Podstawą do stworzenia takiego systemu wsparcia był opracowany w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Program poprawy jakości produktów rolnych poprzez zwiększenie zużycia kwalifikowanego materiału siewnego”.

Całkowita kwota dofinansowania jednego gospodarstwa rolnego jest ograniczona limitem ogólnej kwoty pomocy *de minimis* dla producenta rolnego na obszarze Unii Europejskiej, który wynosi obecnie 7500 euro w okresie trzech lat.

Do olsztyńskiego Oddziału Terenowego ARR w 2012 r. wpłynęły od 2223 rolników 2352 wnioski o dopłatę z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany na obszarze ogółem 47,5 tys. ha, co pozwoliło wypłacić rolnikom ogółem 5 038 tys. złotych. W tym samym roku w warmińsko-mazurskim oddziale ARIMR złożonych zostało 43 130 wniosków o dopłaty obszarowe. Choć wiadomo, że część tych gospodarstw specjalizuje się w innych działach produkcji, to jednak zestawienie obydwu ilości wniosków pozwala sądzić, że jest jeszcze w naszym województwie bardzo wielu rolników, którzy do tej pory nie korzystają z możliwości zwiększenia plonów oraz zmniejszenia kosztów uprawy poprzez uzyskiwanie dopłat do materiału siewnego.

W 2013 r. producenci rolni mogą ubiegać się o dopłatę z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającą charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie w terminie od 15 stycznia do 25 czerwca 2013 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów kwota przysługującej dopłaty, w ramach pomocy *de minimis* dla producenta rolnego, z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia kwalifikowanego materiału siewnego wynosi:

- 100 zł/ha w przypadku zbóż oraz mieszanek zbożowych i pastewnych,
- 160 zł/ha w przypadku roślin strączkowych,
- 500 zł/ha w przypadku ziemniaków.

Dopłata udzielana jest do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany następujących gatunków roślin uprawnych:

- 1) zboża:
 - a) pszenica (zwyczajna, mieszańcowa i twarda)
 - b) żyto (populacyjne, syntetyczne i mieszańcowe)
 - c) jęczmień (populacyjny i mieszańcowy)
 - d) pszenżyto
 - e) owies (zwyczajny, nagi i szorstki)
- 2) rośliny strączkowe:
 - a) łubin (żółty, wąskolistny lub biały)
 - b) groch siewny
 - c) bobik
 - d) wyka siewna
 - e) soja
- 3) ziemniak.

Ilość materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany zużyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni objętych wnioskiem nie może być mniejsza niż minimalna ilość wskazana w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, czyli:

- ✓ 150 kg w przypadku pszenicy zwyczajnej
- ✓ 70 kg albo 1,7 jednostki siewnej w przypadku pszenicy mieszańcowej
- ✓ 150 kg w przypadku pszenicy twardej
- ✓ 90 kg w przypadku żyta populacyjnego
- ✓ 80 kg w przypadku żyta syntetycznego
- ✓ 60 kg albo 1,7 jednostki siewnej w przypadku żyta mieszańcowego
- ✓ 130 kg w przypadku jęczmienia populacyjnego
- ✓ 90 kg albo 2 jednostki siewne w przypadku jęczmienia mieszańcowego
- ✓ 150 kg w przypadku pszenżyta
- ✓ 150 kg w przypadku owsa zwyczajnego
- ✓ 120 kg w przypadku owsa nagiego
- ✓ 80 kg w przypadku owsa szorstkiego
- ✓ 150 kg w przypadku lubinu (żółtego, wąskolistnego lub białego)
- ✓ 200 kg w przypadku grochu siewnego
- ✓ 80 kg w przypadku wyki siewnej
- ✓ 270 kg w przypadku bobiku
- ✓ 120 kg w przypadku soi
- ✓ 140 kg w przypadku mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego wskazanych wyżej gatunków lub odmian roślin zbożowych albo motylkowych pastewnych
- ✓ 2 000 kg w przypadku ziemniaka.

Wniosek o dopłatę z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego/sadzeniowego kategorii elitarny lub kwalifikowany (zakupionego i wysianego/wysadzonego w okresie od 15 lipca 2012 r. do 15 czerwca 2013 r.) należy składać osobiście lub za pomocą przesyłki pocztowej w terminie od 15 stycznia do 25 czerwca 2013 r. Formularze wniosku z załącznikami wraz z instrukcją wypełniania są dostępne na stronie internetowej www.arr.gov.pl lub w siedzibie OT ARR (koniecznie należy posługiwać się formularzem w obowiązującej wersji). Na stronie ARR zamieszczona jest aplikacja ELF umożliwiająca komputerowe wypełnianie wniosku, który po wydrukowaniu należy podpisać i dostarczyć do OT ARR.

Wniosek może składać każdy producent rolny objęty krajowym systemem ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, jeśli posiada działki rolne, na których uprawia rośliny objęte dopłatami do materiału siewnego o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 1 ha (za działkę rolną uważa się zwarty obszar gruntu rolnego, na którym jest prowadzona uprawa lub grupa upraw, o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha, wchodzący w skład gospodarstwa rolnego).

Zużyty do siewu lub sadzenia materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany może być objęty dopłatą, jeśli został zakupiony od przedsiębiorcy

wpisanych do ewidencji przedsiębiorców dokonujących obrotu materiałem siewnym albo od podmiotów wpisanych do ewidencji rolników prowadzących obrót materiałem siewnym wytworzonym w posiadanych gospodarstwie.

Materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany może być objęty dopłatą także wówczas, jeśli został wyprodukowany we własnym gospodarstwie przez przedsiębiorcę wpisanego do ewidencji przedsiębiorców albo przez podmiot wpisany do ewidencji rolników w rozumieniu przepisów o nasiennictwie.

Do wniosku o przyznanie dopłaty i formularza informacji przedstawianej przez wnioskodawcę składanych we właściwym terytorialnie Oddziale Terenowym ARR producent rolny ma obowiązek dołączyć oryginał/y albo potwierdzoną/ne za zgodność z oryginałem przez notariusza lub upoważnionego pracownika właściwego OT ARR kopię/je:

- faktury/ zakup materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany,

- dokumentu/ów wydania z magazynu materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany, jeżeli materiał ten został wyprodukowany przez przedsiębiorcę wpisanego do ewidencji producentów lub rolników i zużyty do siewu lub sadzenia w posiadanych przez wnioskodawcę gospodarstwie rolnym.

W każdym z tych dokumentów musi być podana data sprzedaży lub wydania z magazynu materiału siewnego, nazwa gatunku i odmiany, kategoria lub stopień kwalifikacji, nr partii materiału siewnego.

Wnioskodawca ma obowiązek poinformować ARR o pomocy innej niż pomoc *de minimis* w rolnictwie, którą producent otrzymał w odniesieniu do materiału siewnego zakupionego w terminie od 15 lipca 2012 r. do 15 czerwca 2013 r. i wskazanego we wniosku o przyznanie dopłaty (załącznik nr 2).

Producent rolny jest także zobowiązany przedstawić wszystkie zaświadczenia o udzielonej mu pomocy *de minimis*, którą otrzymał w ciągu 3 ostatnich lat poprzedzających dzień złożenia wniosku (tj. rok bieżący i 2 lata go poprzedzające) lub złożyć we wniosek oświadczenie o wielkości pomocy *de minimis* w rolnictwie otrzymanej w tym okresie. W przypadku, gdy wnioskodawca uzyskał pomoc *de minimis* na podstawie decyzji Prezesa ARR lub Dyrektora OT ARR, należy tylko wypełnić oświadczenie zawarte we wniosku. Ponieważ formularz wniosku o przyznanie dopłaty (lub wniosek wygenerowany z aplikacji ELF) jest jednocześnie wnioskiem o rejestrację w Centralnym Rejestrze Przedsiębiorców, nie zachodzi potrzeba odrębnego ubiegania się o wpis lub aktualizację danych w CRP.

Jeżeli producent rolny w złożonym wniosku ubiega się o przyznanie dopłaty do powierzchni mniejszej niż 1 ha, powinien dodatkowo złożyć oświadczenie o powierzchni upraw, w którym wykaże, że posiada jeszcze inne działki rolne, na których wysiał/wysadził gatunki roślin uprawnych objęte dopłatami, a ich powierzchnia łącznie z działką wskazaną we wniosku wynosi co najmniej 1 ha.

ARR wypłaca dopłatę – na rachunek bankowy producenta rolnego podany w części rejestracyjnej wniosku – w terminie 30 dni od daty wydania decyzji przez Dyrektora Oddziału Terenowego ARR o przyznaniu dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

W razie pytań związanych z wypełnianiem i składaniem wniosków odpowiedzi mogą udzielić pracownicy Sekcji Interwencji Oddziału Terenowego w Olsztynie (tel. 89 535 47 12 lub 89 527 68 13).

• **DOPŁATAMI NIE SĄ OBJĘTE UPRAWY PRZEZNACZONE NA PRZEDPLON LUB POPŁON ORAZ UPRAWY ZIEMNIAKA ODMIAN GENETYCZNIE MODYFIKOWANEJ AMFLORA**

• **W POLSCE OBOWIĄZUJE ZAKAZ STOSOWANIA MATERIAŁU SIEWNEGO ODMIAN KUKURYDZY MON 810**

Telefoniczny Punkt Informacyjny ARR 22 661 72 72

www.arr.gov.pl

REKLAMA

614130tbs-a-G

agropartner

*Agropartner
to profesjonalne doradztwo
na każdym etapie produkcji.*

SOLIDNY PARTNER W AGROBIZNESIE

Zajmuje się skupem i sprzedażą płodów rolnych, konsumpcyjnych i paszowych.

Oferuje szeroką paletę:

- środków ochrony roślin
- środków ochrony lasów
- nawozów
- materiału siewnego: **rzepaku**, zbóż, kukurydzy oraz roślin strączkowych.

Agropartner Sp. z o.o., 10-410 Olsztyn, ul. Lubelska 43 F, tel./fax 89 533 21 60, www.agropartner.com.pl, agropartner@agropartner.com.pl

Nowe tendencje w uprawie i hodowli

Truskawki przyszłości

Ogólnopolska Konferencja Truskawkowa, która odbyła się w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach w dniu 10 kwietnia 2013 roku zgromadziła bardzo dużo osób zainteresowanych uprawą jednej z najsmaczniejszych roślin jagodowych – truskawki.

Stanisław Bawoł, WMODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Te smaczne owoce należą do grupy najdelikatniejszych i najbardziej pożądaných owoców świata. Tę pozycję zawdzięczają takim cechom, jak wyborny smak, zawartość dużych ilości związków prozdrowotnych i stosunkowo wysokiej cenie, wynikającej z wysokich kosztów produkcji. Koszty są związane przede wszystkim z brakiem możliwości zmechanizowania najbardziej kosztownego elementu uprawy, jakim jest ręczny zbiór owoców.

Nowe technologie i tania siła robocza

W krajach, które niedawno były wielkimi producentami truskawek, jak USA, Hiszpa-

nia, Włochy, Polska czy Francja, nastąpiła stabilizacja produkcji, a ostatnio widoczny jest nawet wyraźny regres. Obserwuje się natomiast silny rozwój uprawy truskawek w tych krajach, w których ciągle istnieje dostatek siły roboczej i jest ona stosunkowo tania a warunki przyrodnicze są sprzyjające. Takimi krajami są Chiny, Turcja czy kraje Afryki Północnej, jak Maroko i Algieria. Cechą charakterystyczną i wspólną dla tych nowych rejonów uprawy jest wysoki poziom stosowanych technologii. Często w zakładaniu i prowadzeniu nowoczesnych upraw zaangażowany jest kapitał zachodni, który dostarcza środków finansowych i technologii, zwłaszcza takich krajów, jak Hiszpania, Holandia, Francja

czy Włochy. Można więc oczekiwać, że w najbliższych latach rynek europejski będzie dość dobrze zaopatrzony w truskawki, ale w znacznej mierze pochodzą one będą spoza Europy.

Czy zależą nas truskawki z Chin?

Na konferencji prof. dr hab. Edward Żurawicz z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach postawił pytanie – czy w tym kontekście grozi nam zalew truskawek, świeżych i mrożonych z Chin? Wiele wskazuje na to, że nie. Choć kongres truskawkowy (7th International Strawberry Symposium) odbywał się w zeszłym roku (18-22.02.2012 r.) właśnie w Pekinie, w Chinach, które produkują już 2 mln t truskawek.

Nie powinno to być jednak powodem naszych obaw. Podstawowym warunkiem wytwarzania żywności jest posiadanie ziemi, a w Chinach tej ziemi jest mało.

Prace hodowlane nad nowymi odmianami

Produkcja truskawek jest ciągle działalnością bardzo opłacalną, a na rynku świeżych, dobrej jakości truskawek nie ma nadprodukcji. Dlatego w wielu ośrodkach hodowlanych w różnych krajach świata są prowadzone szerokie prace hodowlane, których celem jest uzyskanie odmian nowych, bardziej odpornych na czynniki abiotyczne (red. środowiskowe nieożywione) i biotyczne (red. wpływ żywych organizmów), odmian jeszcze bardziej plennych niż odmiany uprawiane obecnie.

W programach hodowlanych bardzo wiele uwagi poświęca się wysokim walorom smakowym nowych odmian, a także ich składowi chemicznemu, a zwłaszcza dużej zawartości związków prozdrowotnych, jak związki organiczne i mineralne, witamina C, antocyjany (red. organiczne związki chemiczne – naturalne barwniki), itp. Dużo uwagi poświęca się także badaniom nad nowymi technologiami uprawy, które pozwalają na większą intensyfikację przy zmniejszonych kosztach produkcji.

Uwaga na niesprawdzone odmiany

Efekt intensywnych prac hodowlanych nad truskawką są liczne nowe odmiany. Co roku są one opisywane i polecane do uprawy. Niesamowita ilość odmian wprowadza bardzo duży zamęt, ponie-

waż nie ma możliwości poznawania na bieżąco walorów produkcyjnych nowych krzyżówek. W większości są to odmiany wyhodowane w innych warunkach przyrodniczych niż warunki glebowo-klimatyczne Polski i nie zawsze u nas się sprawdzają.

Firmy, które te odmiany hodują, są zainteresowane szybką sprzedażą, pomimo że przeważnie nie są one jeszcze zbadane w warunkach Polski. Jednocześnie firmy te nie są zainteresowane wykonaniem badań, bo to wiąże się z dużymi kosztami, a ponadto szybko by się okazało, że nie wszystkie odmiany są tak wartościowe, jak wynika to z reklam. Bez krytyczne wprowadzanie nieznanymi odmian do uprawy polowej w Polsce wiąże się z ryzykiem uszkodzeń mrozowych roślin w cza-

sie mroźnych i bezśnieżnych zim, co obserwowaliśmy po zimie z przełomu lat 2011/2012.

Zachować umiar i ostrożność

Bardzo ważnym czynnikiem w produkcji truskawek jest właściwe nawożenie i tutaj obserwuje się dużą aktywność firm nawozowych w zakresie przekazywania producentom zaleceń dotyczących wielokrotnego stosowania w sezonie wysokich dawek nawozowych. Tutaj też powinien być zachowany umiar i ostrożność. W uprawie polowej na pewno ważniejsze jest dobre przygotowanie stanowiska, właściwa pielęgnacja gleby z uwzględnieniem nawadniania oraz zakładanie plantacji przy użyciu wysokiej jakości materiału na-

AGROSTAR

▼ Zajmujemy się eksportem bydła opasowego oraz rzeźnego do UE i krajów trzecich.

▼ **Nawiązemy współpracę z producentami bydła mięsnego. Posiadamy własny specjalistyczny transport i zapewniamy odbiór bezpośrednio z gospodarstwa oraz konkurencyjne ceny.**

▼ Oferujemy sprzedaż z dowozem do gospodarstwa cieląt rasy simentaler przeznaczonych do dalszej hodowli.

Agrostar Sp. J.

A. Starownik J. Starownik

Nowa Jedlanka 87, 21-109 Uścimów
woj. lubelskie

Kontakt:

tel. (81) 85-23-223 • 602 102 302

• 602 222 789 fax (81) 85-23-612

e-mail: agrostar@poczta.onet.pl

strona WWW: www.agrostar.info

BEZPŁATNE SZKOLENIA

dla rolników i domowników z woj. warmińsko-mazurskiego

- ✦ Opiekunka - **Elk** 87 620 26 10
- ✦ Spawacz MIG/MAG i TIG - **Gołdap** 87 615 11 57
- ✦ Agroturystyka - **Olecko** 87 520 26 35
- ✦ Kucharz - **Olecko** 87 520 26 35

Zgłoszenia przyjmujemy do 10 lipca!

Więcej na www.projekty.zdz.bialystok.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Nowoczesna produkcja truskawek w rynnach uprawowych nie może odbyć się bez nawadniania, które w tym wypadku jest równocześnie nawożeniem, czyli tzw. fertygacją.
Fot. Stanisław Bawol

sadzeniowego niż stosowanie wysokich dawek nawozów. Wysokie nawożenie przyczynia się do zanieczyszczenia środowiska i może skutkować pozostałościami związków azotu w owocach, które są szkodliwe dla zdrowia.

Wprowadzanie nieznanych i niesprawdzonych odmian do uprawy polowej wiąże się z dużym ryzykiem

Potrzebna większa ilość zawiązków kwiatów

Wysoka jakość sadzonek ważna jest nie tylko w tradycyjnej, ale także w intensywniej, sterowanej uprawie truskawek w polu i pod osłonami. Szczególnie kosztowna jest produkcja truskawek pod osłonami, zarówno na zbiór przyspieszony, jak i opóźniony. Obniżeniu kosztów sprzyja wysoka produktywność sadzonych roślin. Muszą one odznaczać się nie tylko wysokim poziomem zdrowotności, lecz także posiadać uformowaną już w macetniku dużą liczbę zawiązków kwiatowych. Sprzyja temu kontrolowanie przebiegu procesu zawiązywania kwiatów w macetniku i dostosowanie do tego odpowiednio dobrego odżywiania roślin.

Truskawka wymaga nawadniania

Intensyfikacja produkcji truskawek z intensywną ochroną i wysokim nawożeniem roślin powoduje, że coraz liczniejsza grupa konsumentów zaczyna poszukiwać owoców pochodzących z produkcji integrowanej, gdzie stosowanie środków chemicznych jest ograniczone do niezbędnego minimum oraz mniejsze nawożenie mineralne na korzyść nawożenia organicznego. Dlatego nowoczesna produkcja truskawek nie może się odbyć bez nawadniania. Wrażliwość roślin na ograniczoną dostępność wody glebowej wynika z proporcji pomiędzy stosunkowo dużą powierzchnią liści, a płytkim i niezbyt rozległym systemem korzeniowym. Podstawowa masa korzeni (ok. 90 proc.) większości odmian truskawki znajduje się w wierzchniej warstwie gleby, do głębokości 20 cm.

Truskawki są najbardziej wrażliwe na niedobory wody w okresie od początku kwitnienia do końca zbioru owoców oraz po zbiorze owoców w sierpniu. Zbyt sucha gleba w pierwszym okresie wpływa na wielkość i jakość plonu, a w drugim na zawiązywanie pąków kwiatowych. Susza wpływa na ograniczenie rozrastania się roślin, co ma bezpośredni wpływ na ich plonowanie. W przypadku truskawek susza ogranicza także tworzenie rozłogów i ukorzenianie się sadzonek. Z powodu występujących w Polsce długotrwałych okresów niedoborów wody, nawadnianie truskawek znacznie podnosi ich plon.

Poszukiwana wysoka jakość owoców

Poza wysokością plonu jeszcze ważniejsza jest jego jakość. W sytuacji nadprodukcji owoców to właśnie jakość ma istotny wpływ na cenę i możliwości zbytu. W przypadku truskawek chodzi nam przede wszystkim o jakość konsumpcyjną i przetwórczą. Są to zespoły cech wpływające na atrakcyjność owoców z punktu widzenia konsumenta oraz możliwości przetwórczych. Poszczególne cechy jakościowe to wielkość, zabarwienie skórki, jędrność, aromat, kwasowość, zawartość ekstraktu i skład chemiczny.

Czynnikiem jakościowym mającym bardzo duży wpływ na możliwości sprzedaży i uzyskiwane ceny jest wielkość owoców. Nieograniczona dostępność wody powoduje lepsze wyrastanie owoców i wyższy poziom ich uwodnienia. Niestety w niektórych przypadkach może to obniżać jędrność owoców, dlatego przy intensywnym nawadnianiu ważne jest także nawożenie. Fertygacja polegająca na do-

starzeniu roślinom podczas nawadniania równocześnie rozpuszczonych składników odżywczych, daje taką możliwość. Sterując odpowiednio nawożeniem, możemy mieć wpływ nie tylko na plon, lecz także na smak i jędrność owoców. W uprawie truskawek ależy szczególnie pamiętać o nawożeniu potasem i wapniem.

Integrowana produkcja i tegoroczne plony

Tematyka referatów podczas konferencji w Skierniewicach była ściśle związana z głównym jej tematem – „Integrowana ochrona roślin

– standardem od roku 2014”. Wprowadzenie do tego zagadnienia przedstawił dr Bogusław Rzeźnicki z Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Przypomniał, że wiele przepisów prawnych ma na celu wprowadzenie w poszczególnych krajach członkowskich rozwiązań zmierzających do ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin. W integrowanej produkcji ich stosowanie jest precyzyjne i nieprzypadkowe, co w zdecydowany sposób ogranicza niepotrzebny ich nadmiar w śro-

dowisku naturalnych i w żywności.

Na Konferencji zabrakło głosów i dyskusji na temat cen skupu truskawek w sezonie 2013 r. Truskawki w tym roku są z prawie miesięcznym opóźnieniem. Przykrycie truskawek folią bądź włókniną nie dało efektu przyspieszenia, bo śnieg leżał zbyt długo i pierwsze owoce spod osłon mogły być zaledwie tydzień do dwóch przed gruntowymi. To bardzo mało, a niebezpieczeństwo „pędzenia” na siłę owoców pod folią jest zbyt duże, dlatego, że „atmosfera” pod przykryciem jest bardzo wilgotna, przez co może wy-

stąpić więcej chorób grzybowych.

Istnieje także ryzyko większej presji szkodników, a przy wysokich temperaturach może dojść do oparzeń liści.

Lepszy efekt możemy odnotować w przypadku truskawek spod agrowłókniny, ze względu na wymianę powietrza. Pierwszych truskawek jest znacznie mniej jak rok temu, a w dodatku są gorszej jakości – drobniejsze i niekształcone. W miarę postępowania zbiorów sytuacja się poprawi i następne powinny już być na normalnym poziomie.

Literatura u autora

REKLAMA

34-721 Raba Wyżna 382 E T. (18) 2692027 F. (18) 2692028
www.metazet.com.pl www.formflex.pl

Nowoczesne systemy rynien do uprawy truskawki

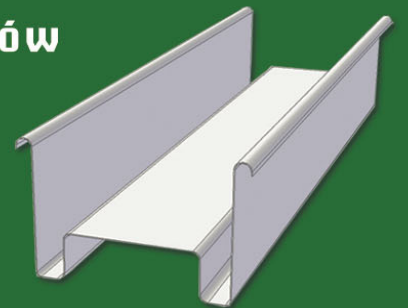
METAZET

FormFlex

Oferujemy kompleksowe rozwiązania

- tunel lub konstrukcja daszków
- rynna uprawowa
- podłoża
- system nawadniania

Pod daszkami • w tunelu • w szklarni

III Dni Otwarte Truskawki

26 lipca 2013
w Rabie Wyżnej

Zgłoszenie udziału najpóźniej do 19 lipca
pod numerem (18) 2692027 lub info@metazet.com.pl

AgriTecn
Fertilizantes

NOWOŚĆ!

**TECNOKEL
AMINO CA – SZYBKIE
I SKUTECZNE
NAWOŻENIE
WAPNIEM W SADACH**

**KONCENTRATY
AMINOKWASÓW
ROŚLINNYCH**

Nawozy aminokwasowe firmy Agritecno to niezwykle nowoczesne i szybko działające biostymulatory, które w bardzo małych dawkach wykazują silne działanie na rośliny. Stosowanie aminokwasów stymuluje rośliny do wzrostu, zwiększa odporność na wymarzanie, działa regenerująco na zmęczone rośliny, przyspiesza odbudowę oraz regenerację części nadziemnej i systemu korzeniowego, a zawarty w preparatach azot kompleksowany aminokwasami działa jak silny przyspieszacz rozwoju.

Fertigrain Foliar®

Tecamin Max®

TecnoPhyt pH+®

Agriful Antisal®

AGROCONSULT
ul. Sienkiewicza 10, 05-140 Serock
tel.: 22 224 08 01 (02), fax: 22 353 97 87
biuro@agroconsult.pl
Zamówienia: 695 507 005
Informacje o produktach: 603 861 123
Polska północno-wschodnia: 695 069 927
www.agroconsult.pl

Dolistne dokarmianie roślin sadowniczych i warzywnych

Niedobory w okresie wzrostu zawiązków owoców

Problemy z brakiem wapnia w owocach tylko w ograniczonym zakresie mogą być usuwane poprzez nawożenie doglebowe wapnem. Przyczyną niedoboru nie jest, bowiem tylko zbyt mała zawartość tego pierwiastka w glebie, ale ograniczone przyswajanie i wypieranie wapnia przez inne pierwiastki.

Bogdan Z. Jarociński
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Rośliny całą swoją powierzchnią mogą uzupełnić niedobory, trzeba im to tylko umożliwić. Właśnie dokarmianie dolistne stwarza dogodne warunki pobierania i akumulowania wapnia w owocach.

Wapń – na dobre przechowywanie

Długotrwałe susze zakłócają nie tylko pobieranie wapnia, ale powodują także nieprawidłowości w przewodzeniu między liśćmi i owocami w fazie ich najintensywniejszego wzrostu. Niedobór wapnia we wszystkich fazach rozwojowych owocu ogranicza podziały komórkowe oraz powoduje zaburzenia w strukturze błon komórkowych plazmolemy. Fizjologiczna rola tego składnika polega m.in. na spajaniu ścian sąsiadujących ze sobą komórek, utrzymaniu integritetu i właściwości półprzepuszczalnych błon.

W miarę pogłębiania się niedoboru wapnia dochodzi do rozpadu struktury błon komórkowych. Natomiast optymalna zawartość wapnia hamuje proces oddychania i starzenia się owoców, a także przyczynia się do zwolnienia procesów ich dojrzewania.

Zapobiega także chorobom fizjologicznym w czasie przechowywania (np. jablek, gruszek). Jeżeli już w 4-6 tygodniu po zakończeniu kwitnienia jabłoni w kilku, kilkunastu powtórzeniach co 7-10 dni zastosujemy dokarmianie dolistne stosując np. WAPNOVIT lub Plonochron wapniowy bądź Stopit to stworzymy warunki sprzyjające pobieraniu i akumulowaniu wapnia w owocach. W ciągu tego okresu owoce gromadzą ok. 90 proc. tej ilości wapnia, którą pobierają do końca swego wzrostu. Ilość oprysków wapniem zależy od gatunku, odmiany, sezonu wegetacyjnego oraz przewidywanego okresu przechowywania owoców i warzyw.

Niedobór Fosforu

W przypadku określonego na podstawie chemicznej analizy gleby dużego deficytu fosforu, należy zastosować dokarmianie dolistne stosując np. PLONOVIT PHOSPHO lub Plonochron fosforowy, bądź FOSTAR lub FOSCALVIT lub Seniphos – stosując w okresie wzrostu zawiązków owocowych

w wielu związkach (kwasy nukleinowe, związki wysokoenergetyczne) bierze udział we wszystkich ważniejszych przemianach metabolicznych zachodzących w roślinie.

Potas reguluje gospodarkę wodę

W okresie wzrostu zawiązków owocowych i rozwoju owoców, deficyt potasu należy niwelować przeprowadzając dokarmianie dolistne stosując np. ALKALIN K+Si lub Plonochron zasadowy, czy potasowy bądź PLONOVIT KALI – w kilku powtórzeniach, w odstępach, co 7-10 dni.

W tych sadach, gdzie stwierdzono duży niedobór zarówno fosforu i potasu, należy dolistnie zastosować ALKALIN PK 10:20 lub ALKALIN PK 5:25, bądź w mieszance Plonochron potasowy plus Plonochron fosforowy – w kilku powtórzeniach, co 7-10 dni.

Potas jest tym składnikiem, który reguluje gospodarkę wodną w roślinie i wpływa na aktywność enzymów. Niedobór potasu łatwo można

stwierdzić między innymi po charakterystycznych nekrozach na liściach znajdujących się u podstawy długopędów. Nawożenie dolistne wykonuje się wielokrotnie. W okresie wzrostu zawiązków owocowych malin, jeżyn,

Wapń zapobiega także chorobom fizjologicznym w czasie przechowywania owoców Fot. Bogdan Z. Jarociński

porzeczek i agrestu oraz truskawek i poziomek, należy między opryskami dolistnymi wapniem (stosując np. WAPNOVIT lub Plonochron wapniowy bądź Stopit) zastosować dolistnie fosfor (stosując np. Plonochron fosforowy lub FOSTAR bądź FOSCALVIT bądź Seniphos).

Fosfor i wapń wzmacniają poszczególne komórki i poprawiają jakość ścianek, przez co owoce są jędrniejsze, odporniejsze na transport i przechowywanie, a także wzrasta ich wartość konsumpcyjna i zamrażalnicza.

**Recykling
i Eko biznes**

**Wiatraki - historia
i nowoczesność**

**Współczesny rolnik
– nowoczesny biznesmen**

**Turystyka - pomysł
na biznes w naszym regionie**

Targi Rolne po raz pierwszy w Arenie Ostróda

Od 21 do 23 czerwca w Arenie Ostróda odbędą się Targi Rolne – przedsięwzięcie, które skupi w jednym miejscu wszystko, co związane z szeroko pojętą branżą rolną. Podczas XX edycji warmińsko-mazurskiej imprezy prezentowane będą m.in. maszyny i narzędzia rolnicze, nasiona, nawozy, środki ochrony roślin, wyposażenie budynków inwentarskich czy pasze. Nie zabraknie także żywności tradycyjnej i ekologicznej. Silną reprezentację zapowiedzieli również lokalni artyści parający się rękodziełem, którzy zaprezentują m.in. produkty z wikliny, biżuterię czy wianki.

Połączenie wiedzy Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie oraz potencjału nowoczesnego Centrum Targowo-Konferencyjnego Arena Ostróda z pewnością zaskutkuje wydarzeniem na najwyższym poziomie. By spełnić nie tylko oczekiwania branżystów, ale także gości, organizatorzy zaplanowali cały szereg atrakcji dodatkowych. Odbędą się m.in. pokazy kulinarne specjałów kuchni regionalnej, prezentacje zwierząt hodowlanych oraz występy lokalnych zespołów folklorystycznych, m.in. Zespół Pieśni i Tańca Jedwabno, Zespół Śpiewaczy Wrzosek, Kurpie z Rozóg. Specjalny pokaz tworzenia rękodzieła przygotują pracownicy Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku.

Co warto podkreślić, w trakcie wydarzenia trwać będzie dwudniowa konferencja poświęcona zagadnieniom związanym ze zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich w kontekście produkcji roślinnej i odnawialnych źródeł energii oraz produkcji zwierzęcej w zrównoważonym rolnictwie. Wykłady poprowadzą eksperci z WMODR, UWM Olsztyn oraz Urzędu Marszałkowskiego.

Wstęp na Targi Rolne jest bezpłatny. Szczegółowe informacje dotyczące wydarzenia dostępne są na stronie internetowej www.ZielonaArena.pl oraz profilu na portalu społecznościowym Facebook www.facebook.com/ZielonaArena

**Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie
wraz z Demuth Alfa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
OSTRÓDA S.K.A. zapraszają:**

**21-23 czerwca 2013 r.
na XX edycję Targów Rolnych
Centrum Targowo-Konferencyjne ARENA Ostróda**

Z NAMI TWÓJ BIZNES ROZKWIETNIE

WSTĘP WOLNY

www.ZIELONAarena.pl

PATRONAT HONOROWY

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO
JACEK PROTAS

ORGANIZATOR

WSPÓŁORGANIZATOR

RYNKI ROLNE

A mleczne ciągle do góry

Z danych monitoringu cen na rynku zbóż Sparks Polska wynika, że w ostatnim miesiącu na rynku krajowym wzrosła ilość zbóż, co wpływało znacząco na spadek cen. Także w zagranicznym bilansie handlu polskimi zbożami import przeważał nad eksportem dodatkowo wpływając na dalsze obniżanie cen na rynku krajowym.

Robert Stopa, W-MODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW na koniec maja cena pszenicy konsumpcyjnej w skupie kształtowała się na poziomie 913,94 zł/t, co oznaczało znaczny spadek na przestrzeni miesiąca wynoszący 7,79 proc. Także w porównaniu do roku poprzedniego cena skupu była niższa o 4,02 proc. Cena żyta konsumpcyjnego również dalej spadała i na koniec maja osiągnęła wartość 639,46 zł/t. Oznacza to, że w zestawieniu z końcem kwietnia była to cena niższa o 9,73 proc., a w porównaniu do końca maja roku poprzedniego spadek ten wyniósł aż 43,15 proc.

Spadki w zbożach paszowych

Podobną sytuację zarejestrowano w skupie zbóż paszowych. Średnie ceny skupu kukurydzy zmniejszyły się z poziomu 892,37 do 858,59 zł/t, co stanowi spadek o 3,93 proc. Jest to cena o 0,56 proc. niższa od notowanej rok wcześniej.

W przypadku jęczmienia paszowego także wystąpiło wyraźne obniżenie średniej ceny w skupie z 821,12 do 771,60 zł/t, co oznacza od kwietnia spadek o 6,42 proc. W porównaniu do zeszłego roku cena z przełomu maja i czerwca 2012 była o 12,86 proc. wyższa od obecnie notowanej.

Na rynkach obrotu zbożami w UE odnotowano tylko nie-

ŚREDNIE CENY TARGOWISKOWE (w zł) na dzień 29.05.2013 r. Źródło: W-MODR

Targowisko/towar	Pszenica (dt)	Jęczmień (dt)	Pszenżyto (dt)	Ziemniaki (dt)	Jaja (szt.)	Prosięta (para)
Biskupiec	-	-	-	90 - 95	0,45 - 0,75	-
Elbląg	-	-	-	120	0,32 - 0,78	-
Elk	90 - 100	90	-	60 - 80	0,50 - 0,70	-
Giżycko	-	-	-	60 - 80	0,60 - 0,80	-
Olecko	100	90	90	60	0,60 - 0,80	-
Ormeta	-	100	-	85	0,70	-
Pisz	-	-	100	80	0,60 - 0,80	-
Szczytno	-	-	-	80	0,705	-
GUS	105,11	93,92	90,90	87,56	-	343,34

wielkie spadki, przeważała jednak równowaga cen. W USA niski poziom zapasów zbóż oraz niekorzystne prognozy dotyczące stanu przezimowania pszenicy zahamowały spadki cen zbóż w tym kraju.

Nadal utrzymują się wysokie ceny roślin oleistych. Jednak w przeciągu miesiąca ich cena spadła i z wartości 2 007 zł/t w końcu kwietnia, do wartości 1 968 zł/t w ostatnim tygodniu maja. Była to cena niższa o 1,98 proc. niż przed miesiącem. Porównanie z ceną sprzed roku również wykazuje spadek o 4,98 proc.

Wzrost cen żywca wieprzowego i drobiowego

Maj przyniósł zmiany w cenach w skupie żywca wieprzowego i kurcząt brojlerów.

Po spadku cen w kwietniu notowania wieprzowiny i kurcząt ulegały stałemu wzrostowi. Na koniec maja cena wieprzowiny osiągnęła poziom 5,23 zł/kg, co przy cenie z końca kwietnia, wynoszącej 5,21 zł/kg wagi żywej oznacza przyrost o 0,42 proc. w skali miesiąca. Osiągnięta cena jest jednak o 6,82 proc. niższa niż w tym samym okresie roku poprzedniego, gdy osiągnęła poziom 5,59 zł/kg wagi żywej.

Ceny żywca
drobiowego wzrosły
z 3,83 do 4,06 zł/kg

Także średnie ceny skupu żywca drobiowego (brojlery

kurze) w maju podlegała ciągłemu, lekkiemu wzrostowi. Ceny tego żywca wzrosły z poziomu 3,83 do 4,06 zł/kg wagi żywej. Oznacza to wzrost o 5,59 proc. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego cena ta jest wyższa o 1,94 proc.

W cenach mięsa indyczego utrzymuje się panujący od pewnego czasu stały wzrost. Na koniec maja ceny utrzymywały się na poziomie wynoszącym 5,75 zł/kg wagi żywej, co w porównaniu z 5,61 zł/kg wagi żywej zanotowanej na koniec kwietnia oznaczało wzrost o kolejne 2,36 proc. Również w porównaniu do cen notowanych w roku poprzednim, cena z końca maja jest wyższa o 8,53 proc.

Natomiast ceny skupu żywca wołowego w dalszym ciągu ulegają stałemu spadkowi kontynuując trwający już od pewnego czasu trend spadkowy. Uzyskiwane w skupie na koniec maja ceny osiągnęły wartość 5,97 zł/kg masy cieplej poubojowej. W porównaniu do wartości z końca kwietnia wynoszącej 6,15 zł/kg masy cieplej poubojowej, spadek miesięczny ceny wyniósł 2,92 proc., natomiast w skali roku był to spadek o 3,32 proc.

W Polsce na ceny żywca głównie wieprzowiny, w dalszym ciągu znaczący wpływ ma spadek pogłowia trzody chlewnej głównie loch prośnych oraz niekorzystne relacje cenowe pomiędzy cenami uzyskiwanymi za żywca, a cenami środków produkcji głównie pasz.

Niekorzystne prognozy dla producentów jaj

Utrzymuje się spadkowa tendencja w notowaniach cen skupu jaj spożywczych. Średnia cena na koniec maja 2013 roku wynosiła 31,35 zł/100 sztuk, co oznaczało spadek o 6,06 proc. w skali miesiąca oraz spadek o 21,45 proc. w porównaniu do roku poprzedniego. Największe spadki cenowe zanotowano w kla-

sie wielkości „S”, gdzie wyniosły 14,22 proc. w ciągu ostatniego miesiąca, z 23,30 do 20,40 zł/100 szt. Najmniejsze spadki zanotowano natomiast w klasie wyższej „M”, w której spadek wyniósł jedynie 0,35 proc. z 28,80 na 28,70 zł/100 szt.

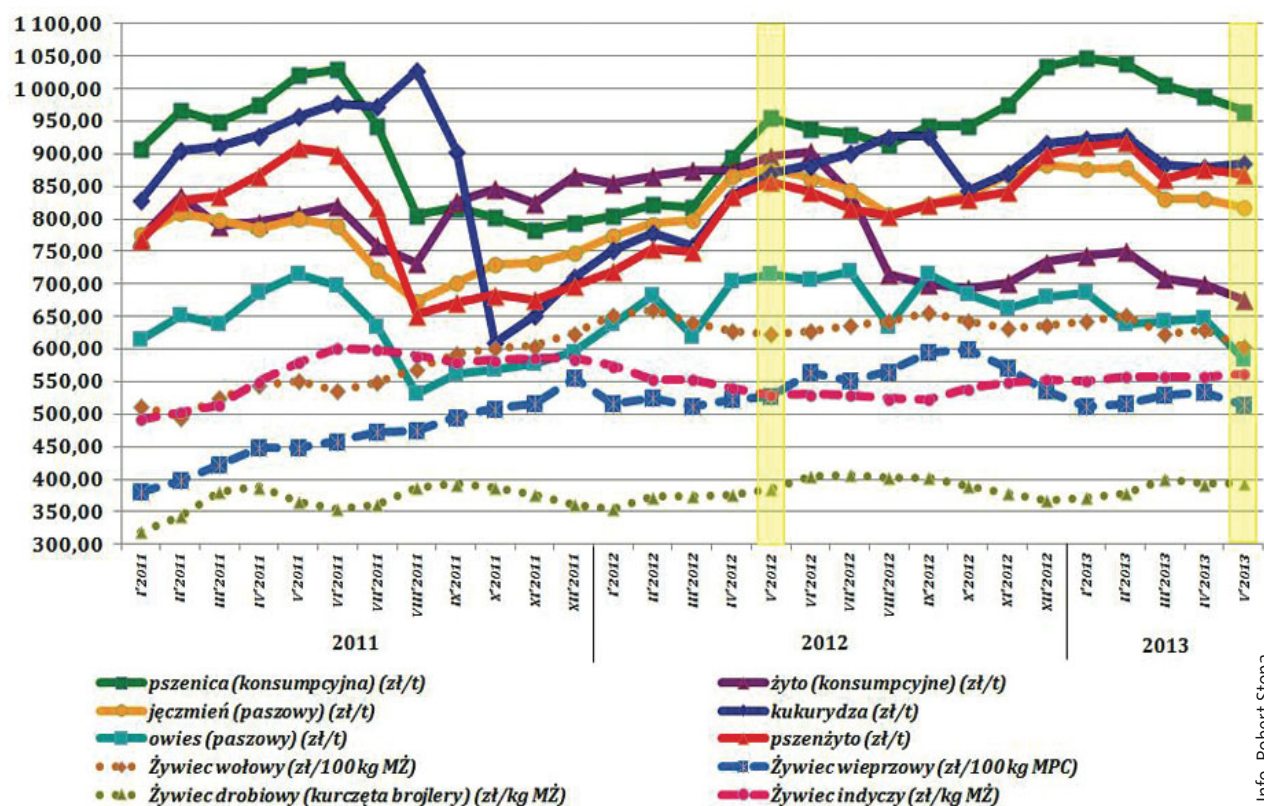
Ciągły wzrost cen artykułów mleczarskich

Notowania cenowe artykułów i przetworów mleczarskich zawarte w ZSRIR MRiRW dotyczące pierwszego półrocza 2013 roku wskazują, że po spadku w pierwszym kwartale od początku kwietnia ceny zbytu produktów mleczarskich stale zyskują na wartości. Na koniec maja w zakładach przetwórczych objętych wspomnianym systemem zbierania informacji rynkowych, ceny obrotu masłem konfekcjonowanym wzrosły z wartości 15,25 zł/kg na koniec kwietnia do 15,74 zł/kg. Cena masła w blokach w tym samym okresie wzrosła z 14,66 do 15,29 zł/kg. Było to odpowiednio o 3,08 proc. i 4,10 proc. więcej niż przed miesiącem. W odniesieniu do analogicznego okresu sprzed roku cena za masło konfekcjonowane wzrosła o 18,16 proc., natomiast na masło w blokach o 32,51 proc.

Ceny oferowane na rynku za mleko w proszku również uległy dalszemu wzrostowi. Za kg mleka pełnego w proszku na koniec maja oferowano 13,34 zł, a więc o 0,59 proc. więcej niż miesiąc wcześniej. Natomiast za mleko odtłuszczone w proszku na koniec maja płacono 12,71 zł/kg, a więc aż o 6,80 proc. więcej niż na koniec kwietnia. W porównaniu do końca maja 2012 roku wartość mleka pełnego wzrosła o 20,27 proc., a odtłuszczone o 33,63 proc.

W maju na rynkach światowych odnotowano spadki (Stany Zjednoczone) lub jak w przypadku rynku UE ceny ulegały stabilizacji z tendencją do cenowych wzrostów.

Średnie miesięczne ceny skupu podstawowych zbóż oraz żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego w 2011, 2012 i 2013 roku

Info. Robert Stopa

**Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie
wraz z Demuth Alfa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
OSTRÓDA S.K.A. zapraszają**
21-23 czerwca 2013 r.
na XX edycję Targów Rolnych

Piątek 21.06.2013

10⁰⁰-17⁰⁰ Godziny otwarcia stoisk wystawienniczych

10⁰⁰-17⁰⁰ Konferencja pt. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w kontekście produkcji roślinnej i odnawialnych źródeł energii

- Przemysł biomasy i energetyka odnawialna jako determinatory rozwoju obszarów wiejskich i regionalnej strategii smart specjalizacji – prof. dr hab. inż. Janusz Gołaszewski UWM Olsztyn
- Odnawialne źródła energii z uwzględnieniem biomasy-możliwości wykorzystania w gospodarstwach rolnych - mgr inż. Józef Żyliński W-MODR Olsztyn
- Znaczenie zabiegów uprawowych i agrotechnicznych w integrowanej ochronie roślin - prof. dr hab. Tomasz Kurowski UWM Olsztyn
- Rolnictwo ekologiczne w zrównoważonym rozwoju. Rola motylkowatych drobno i grubonasiennych w płodozmianie - inż. Barbara Skowronek, mgr inż. Ewa Dzierżęcka W-MODR Olsztyn

19⁰⁰ Spotkanie z wystawcami - wręczenie nagród Demuth Expo Award

Sobota 22.06.2013

9⁰⁰ - 17⁰⁰ Godziny otwarcia stoisk wystawienniczych

10⁰⁰ - 10³⁵ Występ Zespołu Pieśni i Tańca Kortowo

11⁰⁰ - 11¹⁵ Uroczyste otwarcie Targów Rolnych:

- **wystąpienie Prezesa Zarządu Demuth Alfa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Ostróda SKA**
- **wystąpienie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pana Jacka Protasa**

10⁰⁰ - 17⁰⁰ Konferencja pt. Produkcja zwierzęca w zrównoważonym rolnictwie

- Prozdrowotne cechy produktów owczych – prof. dr hab. Stanisław Milewski UWM Olsztyn
- Prozdrowotne cechy produktów kozich – prof. dr hab. Stanisław Milewski UWM Olsztyn
- Produkcja wysokiej jakości surowców zwierzęcych szansą rozwoju grup producenckich – dr inż. Dariusz Sargalski przedstawiciel Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich W-M Urzędu Marszałkowskiego
- Produkcja wysokiej jakości mleka krowiego i jego znaczenie w przetwórstwie - dr inż. Maria Czerniewicz UWM Olsztyn

12⁰⁰ - 15⁰⁰ Występy zespołów: Zespół Pieśni i Tańca Jedwabno, Zespół Śpiewaczy Wrzosey, Kurpie z Rozóg

Niedziela 23.06.2013

9⁰⁰ - 16⁰⁰ Godziny otwarcia stoisk wystawienniczych

11⁰⁰ - 12⁰⁰ Występ Kapeli Sztama

12⁰⁰ - 13⁰⁰ Występ Folklorystycznego Zespołu Śpiewaczego Reszelanie

13⁰⁰ - 14⁰⁰ Występ Folk Kapeli

16⁰⁰ Zakończenie targów

Dodatkowe atrakcje:

- pokaz kulinarny – prezentacja oferty członka sieci Dziedzictwo Kulinarne Warmia, Mazury, Powiśle – Pana Wiesława Mergalskiego, Karczma nad Sandelą
- pokaz zwierząt hodowlanych
- pokaz regionalnego rękodzieła
- degustacja potraw regionalnych
- strefy zabaw dla dzieci

EKSPERT RADZI

Paliwo 24 godziny na dobę

Jerzy Chrzanowski,
właściciel
firmy Axmann

Zbiorniki na olej napędowy są bardzo dobrym rozwiązaniem dla firm budowlanych, transportowych i dużych gospodarstw. Są niezastąpione wszędzie tam, gdzie eksploatuje się pojazdy i maszyny napędzane silnikami wysokoprężnymi. Płynię z tego szereg korzyści: możliwość zakupu paliwa w cenach hurtowych, jedna faktura na paliwo dla całej firmy, paliwo dostępne na placu 24 godziny na dobę, czy kontrola jakości paliwa przez wybór sprawdzonego dostawcy.

Dodatkowymi zaletami są: prosta i bezpieczna obsługa, zabezpieczenie przed niepożądanym użyciem, brak zabiegów konserwacyjnych (zbiorniki z tworzywa sztucznego nie korodują, nie blakną, nie ma konieczności ich malowania co kilka lat), łatwy transport pustych zbiorników np. za pomocą wózka widłowego. Ponadto zakup paliwa w ilościach hurtowych pozwala na negocjowanie cen z dostawcami. Przedsiębiorcy bardzo często obawiają się, że zakup i eksploatacja zbiornika wiąże się z koniecznością zatrudnienia dodatkowej osoby do jego obsługi oraz stwarza dodatkowe możliwości kradzieży paliwa. To błędne myślenie. Instalujemy i wdrażamy elektroniczne systemy wydawania paliwa na karty i chipy. Jednym z najbardziej znanych i sprawdzonych na rynku

jest system SMDP podwójnego logowania. W systemie tym osobno logowany jest kierowca (za pomocą karty zbliżeniowej), a osobno pojazd (przy użyciu chipu dotykowego). Dystrybutor uruchamiany jest dopiero po bezbłędnej identyfikacji i podaniu stanu licznika (przebiegu). Dodatkowo, oprócz wydawania oleju napędowego, system może obsługiwać wydawanie Ad-Blue, olejów silnikowych, przekładniowych, czy nawet płynu do spryskiwaczy. Dane z dystrybutora są gromadzone i mogą być wykorzystane do rozliczenia paliwa i przygotowania odpowiednich raportów. Bardzo rozbudowany system pozwala na wydruki raportów według kierowców, pojazdów, dat i godzin. Przy doborze całego systemu istotne jest jego dobranie do konkretnych potrzeb. Inne wymagania i potrzeby ma firma, która posiada pięć samochodów, a zupełnie inna firma dysponująca flotą kilkudziesięciu pojazdów w kilku lokalizacjach na terenie kraju. Firmy posiadające samochody ciężarowe potrzebują szybko je zatankować, przy użyciu długich węży wlewowych (zbiorniki po dwóch stronach pojazdów) – dlatego montujemy wydajniejsze pompy i dodatkowo węże ze zwijakami. Z kolei w firmach używających głównie samochodów osobowych i furgonów, tankowanie dystrybutorem do ciężarówek nie jest możliwe – wówczas montowane są mniejsze pompy i pistolety z węższymi wylewkami.

Montaż gotowego dystrybutora ze zbiornikiem trwa tylko tyle, ile fizycznie czasu potrzeba na jego ustawienie Fot. Axmann

Własna stacja paliwa – oszczędność czasu i pieniędzy

Tankowanie na żądanie

Już w średniej wielkości gospodarstwie opłaca się zamontowanie własnej stacji do tankowania oleju napędowego. Można zaoszczędzić w ten sposób nie tylko pieniądze, ale przede wszystkim usprawnić organizację pracy.

Rafał Radzyński

r.radzynski@gazetaolsztynska.pl

Większość rolników zaopatruje się w paliwo w zwykłych stacjach benzynowych. Po które zresztą muszą jechać z pustymi kanistrami, czy 30-litrowymi baniakami. A potem to wszystko dźwigać, wlewać do ciągników i najczęściej... rozlewać. To klasyczny obrazek z codziennego życia rolnika.

Dostawa prosto do gospodarstwa?

A gdyby wszystko wyglądało tak: podjeżdżamy pod własny dystrybutor na posesji, tankujemy jak na stacji, podajnikiem bezpośrednio do zbiornika, a jeśli mamy pracowników, specjalny system pozwala na kontrolowanie rozdysponowywanym paliwem. Oszczędzamy i czas, i pieniądze. W jaki sposób?

Jeśli dysponujemy przydomową stacją oleju napędowego, w paliwo możemy zaopatrywać się u dystrybutorów. Świadczą takie usługi zarówno prywatni pośrednicy (warto sprawdzić z jakiego

źródła biorą paliwo), jak też duże koncerny jak BP, czy Orlen. — Naszym klientom staramy się polecać sprawdzonych dostawców paliwa — mówi Jerzy Chrzanowski, właściciel Axmann, firmy sprzedającej kompleksowe systemy do przechowywania i tankowania oleju napędowego.

Na każdym tankowaniu zyskujesz

Zasadniczą korzyścią zakupu paliwa w tej formie jest niższa cena — nawet 35 groszy na litrze, choć wielkość upustu zależy też od wielkości zamówienia i okresowych wahań notowań cen paliw. Jest to zwykle cena pośrednia pomiędzy średnią detaliczną ze stacji benzynowej, a ceną hurtową wynegocjowaną u producenta. Jeśli więc zamawiamy tysiąc litrów, już możemy zyskać nawet 350 zł.

Ale jak usłyszeliśmy od Leszka Deszczki, szefa działu sprzedaży Petro-Box, olsztyńskiego producenta kompleksowych systemów do własnego tankowania, najbardziej optymalnym wyborem są

Korzyścią zakupu paliwa do własnej stacji jest niższa cena — nawet 35 groszy na litrze Fot. Zbigniew Woźniak

zbiorniki o pojemności 3000 litrów. Na jednym tankowaniu oszczędności z tytułu samego zakupu paliwa sięgają tysiąca złotych. W firmach dysponujących większą flotą pojazdów oraz dużych gospodarstwach, najpopularniejsze są zaś zbiorniki o pojemności 11 tys. litrów.

Kiedy taka inwestycja zwróci się? To oczywiście zależy od ilości zużywanego w gospodarstwie, czy przedsiębiorstwie paliwa. Im więcej, tym szybciej. — Kalkulacja jest bardzo prosta. Przykładowy zbiornik o pojemności sześciu tys. litrów kosztuje u nas 17 tys. zł. Jeśli w przedsiębiorstwie, czy dużym gospodarstwie zużywa się około pięciu tys. litrów oleju napędowego miesięcznie, to już z samej ceny paliwa zaoszczędzamy półtora tys. zł miesięcznie. Po roku robi nam się suma 18 tys. zł. A więc inwestycja zwraca się w ciągu 12 miesięcy — przelicza Leszek Deszczka.

Producent udziela 10-letniej gwarancji na zbiorniki, co nie znaczy, że po takim okresie eksploatacji muszą być wymienione. Deszczka dodaje, że niektórzy klienci użytkują ich produkty znacznie dłużej.

100 tys. litrów w szeregu

Najprostsze urządzenia o pojemności 1000 l kosztują 1500 zł. Przelicznik rentowności podobny jest dla wszystkich gabarytów zbiorników — jeśli gospodarz, czy przedsiębiorca wykorzystuje pełną jego objętość raz w miesiącu, inwestycja zwraca się po roku.

W olsztyńskim Petroboxie największe zbiorniki mają 50 tys. litrów pojemności, co nie oznacza, że tylko takim może zadowolić się np. duża firma transportowa. — Poprzez zawory możemy zbiorniki łączyć szeregowo, więc jeśli klient zażyczy sobie łączną pojemność i 100 tys. litrów, też taki mu

Karty do precyzyjnego rozliczenia tankujących

Jeśli własną stację posiada przedsiębiorstwo, czy duże gospodarstwo, które ma kilku pracowników i wiele maszyn, producenci dystrybutorów oferują też karty do precyzyjnego rozliczenia. Każdy pracownik posiada własną identyfikacyjną kartę (podobne do kart lojalnościowych znanych z niemal każdej sieciowej stacji), która po tankowaniu zachowuje dane: kto, kiedy i ile zatankował paliwa. Można też na każdą kartę wprowadzić limity tankowania: albo ilościowe (np. 100 litrów jednorazowo), albo czasowe (np. jedno tankowanie dziennie). Tym samym mamy pełen podgląd, jak korzystają z paliwa poszczególni pracownicy. Kolejną ciekawostką jest możliwość wyliczania średniego spalania paliwa przez maszynę/pojazd. Pod warunkiem jednak, że przy każdym tankowaniu do pełna, kierowca będzie wpisywał aktualny przebieg, bądź motogodziny.

REKLAMA

www.AXMANN.pl
ZBIORNIKI I DYSTRYBUTORY ON

GWARANCJA NAJLEPSZEJ CENY!

OFERUJEMY: • ZBIORNIKI • DYSTRYBUTORY OLEJU NAPĘDOWEGO • SMAROWNICE I WYSYSARKI

Jerzy Chrzanowski kom. 603-528-525

Brąszew 54, 11-001 Dywity, biuro@axmann.pl

616130bs-a -K

sprzedam

BAZI OLSZTYNEK.

Nawozy Azotowe, Nawozy Dolistne, Folia Rolnicza, Odstraszacz Dzikich Zwierząt, Granulowane Niemieckie Wapno, MOŻLIWOŚĆ KREDYTOWANIA!!!, (89)519-14-15, 605-780-852.

BIZON 88 rok z kabiną, 500-064-931.

LOSZKI, knury hodowlane, transport GRATIS, 608-59-14-74.

kupię

PRZYCZEPKI różne, 500-064-931.

inne

SZYBKĄ pożyczką

od 300zł! Provident Polska S.A. (taryfa wg opłat operatora), 600-400-315.

dam pracę

TRAKTORZYSTĘ i dojarza, 85-650-13-61.

W gospodarstwie, 782-265-594.

wykonamy — dodaje Leszek Deszczka.

Z kolei w Axmann asortyment zbiorników jest zróżnicowany. Firma uzbraja i wyposaża na miejscu pozyskane od producentów zbiorniki zarówno stalowe, jak i z tworzyw sztucznych, z polietylenu. Objętości? Od tysiąca do 10 tysięcy. Jerzy Chrzanowski też przyznaje, że największym zainteresowaniem cieszą się te pięciotysięczne i większe. — Te najtańsze i najmniej interesujące się słabym zainteresowaniem — zauważa.

Powód jest prosty: drobnych rolników nie stać na nie, bo są to jeszcze zbiorniki jednopłaszczowe, które trzeba jeszcze doinwestować. Tylko do końca roku obowiązują bowiem przepisy, które zezwalają na używanie jednopłaszczowych zbiorników. Trzeba więc pod nimi, na wypadek wycieków, wybudować specjalną wannę, która wymaga projektu i pozwolenia na budowę oraz całej papierologii z tym związanej.

Zaletą dwupłaszczowych zbiorników jest więc to, że można je ustawić na posesji, przestawić w inne miejsce, i nawet w razie nieszczelności, przed wyciekami paliwo chroni druga warstwa. — Dlatego nawet tysiącilitrowy taki zbiornik, wraz z wyposażeniem, może kosztować pięć tys. zł. Nie każdy rolnik chce zainwestować takie pieniądze — dodaje Chrzanowski.

Zanim postawisz zbiornik formalności

Jak wygląda procedura ulokowania zbiornika na posesji? W wydziale budownictwa

w gminie składamy jedynie zgłoszenie o planowanej inwestycji (montaż urządzenia do wewnętrznej dystrybucji oleju napędowego), które samoczynnie uprawomocnia się po 30 dniach od daty złożenia. Oczywiście ze względu na przepisy, musimy spełnić kilka podstawowych warunków: zbiornik musi być ustawiony minimum pięć metrów od innych budynków, tyle samo od drogi oraz minimum 10 metrów od ściany lasu, nie stać pod linią wysokiego napięcia i być oddalonym minimum 7,5 m od studzienki. Będąc właścicielem stacji do własnych potrzeb, nie musimy posiadać zaliczonego kursu BHP.

Pod inwestycję nie trzeba też przygotowywać utwardzonego podłoża (fundamentów, ani betonowych wyłewek). Zbiorniki nie są też trwale związane z gruntem. Większe trudności formalne napotkalibyśmy w przypadku montowania dystrybutorów pod benzynę. Oczywiście będąc właścicielem stacji do wewnętrznej dystrybucji oleju, nie wolno nam tym paliwem handlować.

Podgląd ze stróżówki

Montaż gotowego dystrybutora ze zbiornikiem trwa w zasadzie tylko tyle, ile fizycznie czasu potrzeba na jego ustawienie. Z kolei czas oczekiwania na realizację zbiornika, np. w Petro-Box wynosi od czterech tygodni za mniejsze zbiorniki do ośmiu na większe. W Axmann większość popularnych zbiorników jest dostępna od ręki.

W Petro-Box, w zależności od wielkości zbiorników, ca-

łość może wyglądać jak mini kontener, estetycznie wykonany, z przesuwanymi i zamkniętymi drzwiami na stalowe zamki. Z kolei najpopularniejsze w firmie Axmann polietylenowe zbiorniki mają cylindryczne kształty ze skrzynką na pompę z boku (mają wydajność 72 l oleju/min). Przykładowo, najpo-

— Inwestycja w zbiornik o pojemności sześciu tys. lirów zwraca się w ciągu 12 miesięcy — przelicza Leszek Deszczka.

popularniejsze zbiorniki na 5000 l kosztują, w zależności od wyposażenia 11-13 tys. zł

Przenośne zbiorniki do 1000 l mogą zaopatrzyć w paliwo maszyny rolnicze bez konieczności przetransportowania prac polowych. Wystarczy dowieźć na pole mobilny zbiornik w formie przyczepy lub przy mniejszych pojemnościach wozic je po prostu na pace pikapa Fot. Axmann

ne systemy nadzorujące gospodarowanie paliwami z każdego miejsca na kuli ziemskiej.

Mobilny zbiornik pomoże w żniwach

Ofertą dla dużych gospodarstw są przenośne zbiorniki, które — jak przyczepkę — podpinamy do pojazdu i możemy z taką przenośną stacją podjechać np. na pole pod samą maszynę. Zbiorniki te mają ograniczoną do tysiąca litrów pojemność, by przedsięwzięcie nie musiało mieć wymaganego pozwolenia na przewóz ładunku łatwopalnego.

Taki mobilny dystrybutor zasilany jest prądem 12/24 V. Również stacjonarne dystrybutory mogą działać i na napięcie sieciowe 230 V, albo na 12/24 V.

Są też mniejsze zbiorniki,

które można wozic na pace pikapa (mają 200, 400, a nawet 900 l). Mają własną pompę i korzystają z 12-voltowego zasilania samochodu. Najtańszy taki kosztuje około 2,6 tys. zł.

Najprostsze i najtańsze urządzenia zwykle nie posiadają liczników tankowanego paliwa. Ceny liczników zaczynają się od 500 zł. Jeśli w przedsiębiorstwie, które ma flotę pojazdów chcemy precyzyjnie wyliczać transfer paliwa i żeby spełniało obowiązujące normy, wskazane jest kalibrowanie urządzenia. I to raz na pół roku. Taka procedura kosztuje około 300 zł. W dużych gospodarstwach na taki zabieg można sobie pozwolić już raz na dwa lata. W mniejszych zaś, kiedy nikogo nie musimy rozliczać z paliwa, a dystrybutor mamy dla własnej wygody, takiej konieczności nie ma.

REKLAMA

PETRO-BOX®

ZBIORNIKI FIRMY PETRO-BOX

TO IDEALNE ROZWIĄZANIA DO MAGAZYNOWANIA, WEWNĘTRZNEJ DYSTRYBUCJI I SPRZEDAŻY OLEJU NAPĘDOWEGO, BENZYNY, PALIW LOTNICZYCH I ADBLUE O POJEMNOŚCIACH OD 1m³ DO 100m³.

Zbiornik DiametBox

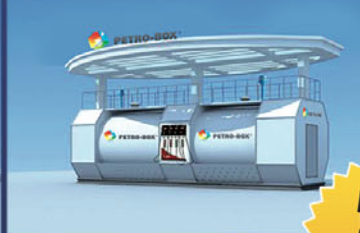
Zbiornik BlueBox

Zbiornik YellowBox

Nasze nowe projekty

PETRO-BOX Aleksandra Krezymon
ul. Cementowa 3b, 10-429 Olsztyn

gsm: 793 227 814
www.petro-box.pl

— W ramach programu „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, od 2009 roku do dziś powstało około 660 nowych miejsc pracy — mówi Jolanta Marozas, dyrektorem Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Fot. Stefan Iuczak

Wojciech Kosiewicz

w.kosiewicz@gazetaolsztynska.pl

— Do kogo skierowane jest działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”?

— O pomoc mogą się ubiegać zarówno osoby fizyczne, podejmujące lub prowadzące działalność gospodarczą, jak i osoby prawne, spółki prawa handlowego nieposiadające osobowości prawnej, wspólnicy spółek cywilnych — mające status mikroprzedsiębiorstwa oraz spełniające warunki i kryteria dostępu, określone w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

— Rozwój mikroprzedsiębiorstw powinien odegrać istotną rolę szczególnie w naszym regionie, którego obszar zajmuje wiele gmin wiejskich oraz niewielkich aglomeracji miejskich z dużym bezrobociem...

— Oczywiście, jednym z głównych warunków przyznania pomocy jest właśnie miejsce prowadzenia działalności — mogą to być miejscowości należące do gmin miejsko-wiejskich i miejskich, liczące nie więcej niż 5 tys. mieszkańców. Dodatkowo, o kolejności, w jakiej będzie przysługiwała pomoc decyduje liczba punktów, które

zostały przyznane konkretnemu wnioskowi na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu MRiRW — preferowane są projekty z regionów uboższych i z terenów borykających się z dużym bezrobociem.

— Czy istotna jest również liczba miejsc pracy, które planuje utworzyć pracodawca?

— Tak, ilość tworzonego stanowiska ma wpływ chociażby na kwotę pomocy. Z założenia refundacja wynosi 50 proc. kosztów kwalifikowalnych inwestycji, natomiast górna granica jest uzależniona właśnie od liczby miejsc pracy i wynosi odpowiednio: 100

Ostatni rok na uzyskanie pomocy na nowe miejsca pracy

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

O jednym z działań programu PROW 2007-2013 „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, rozmawiamy z Jolantą Marozas, dyrektorem Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

tys. zł, jeśli przedsiębiorca zakłada utworzenie co najmniej 1 stanowiska, 200 tys. zł — w przypadku co najmniej 2 stanowisk, i maksymalnie 300 tys. — w przypadku 3 i więcej miejsc pracy. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż beneficjent jest zobowiązany do utrzymania nowego poziomu zatrudnienia przez okres co najmniej 2 lat od dnia dokonania płatności przez Agencję.

— Warto dodać, iż firma, która uzyska wsparcie, jest monitorowana przez pięć lat...

— Beneficjent podpisując umowę zobowiązuje się do realizacji projektu zgodnie z jej postanowieniami i spełnienia warunków określonych w Programie, w tym zapewnienia osiągnięcia i zachowania celu działania. Pra-

wo wspólnotowe nakłada na kraje członkowskie obowiązek badania, czy warunki te zostały faktycznie spełnione i czy środki pochodzące z budżetu

Kwota pomocy przyznawana na stworzenie jednego stanowiska pracy to 100 tys. zł, na dwa 200 tys. zł i na trzy 300 tys.

Unii Europejskiej są wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem.

— Wymogi to jedno, natomiast druga, istotną sprawą jest właściwie napisany wniosek i biznes plan. Jakże błędy najczęściej pope-

niają osoby ubiegające się o dofinansowanie, w ramach działania — Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, podczas opracowywania dokumentacji aplikacyjnej?

— Beneficjenci mają często problemy z wypełnieniem wniosku, w tym np. z prawidłowym obliczeniem stanu bazowego zatrudnienia, wskazaniem prawidłowego kodu PKD działalności, czy określeniem kosztów kwalifikowanych operacji. Trudności sprawia także Ekonomiczny Plan Operacji, gdzie należy przedstawić nie tylko prognozę przychodów i kosztów, ale także opisać planowaną operację, uzasadnić poziom planowanych usług, czy ilość tworzonego etatów z perspektywy realizowanego zakresu projektu.

Drodzy Czytelnicy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich.

Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wystarczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer

rubryki. W tym wydaniu jest to numer 23/2013. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 1,60 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie

zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Rolnicze ABC”, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań za-

praszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem 89 539 76 48. Następne wydanie kącika matrymonialnego w „Rolniczym ABC” 10 lipca 2013 roku. Jadwiga Gliniewicz

Panowie

PANOWIE 31-45 LAT KAWALER

(43/168) Jestem spokojny, uczuciowy, opiekuńczy, bez nałogów, niezależny materialnie, bez zobowiązań, pragnę spotkać panią w wieku do 45 lat, która poważnie myśli o założeniu rodziny. Foto i numer telefonu mile widziane.

PANOWIE W WIEKU 46-60 LAT SKORPION

(46/175/80) O dobrym, wrażliwym sercu, uczciwy, z poczuciem humoru, uczuciowy, poznam miłą panią do 50 lat, której tak jak mnie dokuca samotność. Chętnie poznam panią mieszkającą na wsi. Cel — stały związek.

WAGA

(50/178/73) Kawaler, wykształcenie niepełne wyższe, spokojny, wrażliwy, bez nałogów, poważnie myślący o stałym związku, bez zobowiązań, lubi przyrodę, sport.

SZATYN Z PISZA

Katolik, niepijący, niepalący, poznam panią stateczną, domatorkę, uczciwą, wierną, do lat 62. Cel — stały związek.

PO 50-TCE

Samotny, niepalący rencista, pozna panią samotną, która zamieszkałaby razem z nim.

SPOKOJNY

(59/176/95) Wolny, niepijący, niepalący, zmotoryzowany, z apetytem na życie we dwoje. Mogę zmienić miejsce zamieszkania. Poznam panią do lat 57, o średniej budowie ciała, z okolic Suwałk, Augustowa, Białegostoku, Grajewu. Numer telefonu przyspieszy kontakt.

NIEZALEŻNY

59-letni, wolny rencista, niezależny finansowo, własny dom koło Tolkmickiej, poszukuję drugiej połowy, poznam panią, która mogłaby zamieszkać u mnie.

ZADBANY WDOWIEC

60-letni, wdowiec rencista

z okolic Olsztyna, poszukuje bratniej duszy w odpowiednim wieku, najchętniej wdowę, o wzroście do 170 cm. Jestem niezależny finansowo i mieszkaniowo. Cel — stały związek.

PANOWIE POWYŻEJ 60 LAT SAMOTNY

Poznam panią szczupłą, do 75 lat, jestem po 70-tce, z wykształcenia mechanik.

ZARADNY

Poznam panią do lat 60, jestem niekarany, bez nałogów, mieszkam na wsi.

CZUŁY

Wolny, niezależny, pogodny, czuły i romantyczny, pozna panią, niewysoką, z pogodą w sercu i ciepłkiem w duszy, niezależną i bez problemów. Mieszkam poza Olsztynem.

RENCISTA

(61/170/70) Mieszkam na wsi, mam własny domek, poznam panią w swoim wieku, która lubi ciszę i wieś, domatorkę, szczerą, uczciwą, która nie szuka przygód.

Panie

WE DWOJE NR 23/2013

PANIE 31-45 LAT ATRAKCYJNA

39-letnia, miła, panna z dzieckiem, z własnym M, pozna kulturalnego pana w odpowiednim wieku, ustabilizowanego, bez zobowiązań i nałogów. Cel — stały związek.

PANIE 46-60 LAT ZIELONOOKA

Wdowa przed pięćdziesiątką, atrakcyjna, wesoła, kulturalna, lubi taniec, muzykę i przyrodę, pozna pana wolnego lub wdowca, o wzroście powyżej 176 cm, w wieku do 55 lat. Nie szukam przygód. Numer telefonu przyspieszy kontakt.

PO PIĘDZIESIĄTCE

(53/164/70) Poznam pana wolnego, który nie szuka przygód, lubiącego spacerować i zadzierać domowe, energicznego, ceniącego uczciwość, szacunek, z poczuciem humoru. Pan może mieszkać w okolicach Olsztyna. Cel — stały związek.

NIEZALEŻNA

58-letnia, bez zobowiązań, o wolnym sercu, mieszkająca na wsi, pozna pana, może być starszy od niej, najchętniej ze wsi.

RAK

Wdowa na emeryturze, własne

mieszkanie, uczciwa, średniego wzrostu, lubi pracę na działce, spacerować, przyrodę, lubi wieś, pozna pana najchętniej ze wsi, niepalącego, opiekuńczego, zmotoryzowanego, po 60-tce.

Z OKOLIC PIENIĘŻNA

Samotna w średnim wieku, mieszkająca na wsi, poznam pana do lat 60, bez nałogów. Tylko poważne oferty.

ENERGICZNA

Samotna 60-latką, pełną miłości, ciepłą, energiczną, z poczuciem humoru, pozna pana w odpowiednim wieku, o pogodnym usposobieniu, na dobre i na złe.

PANIE POWYŻEJ 60 LAT SUBTELNA

Emerytka, abstynentka, bezdzietna, mieszkanka wsi, pozna pana wrażliwego, wolnego.

STRZELEC

Wdowa po 60-tce, niezależna finansowo i mieszkaniowo, pozna pana w wieku 64-68 wolnego. Cel — przyjaźń.

PRACOWITA

(63/158/56) Wdowa niezależna finansowo i mieszkaniowo, ze wsi, jestem osobą nie szukającą przygód, z poczuciem humoru,

prawdomówna, ale samotna. Pragnę poznać pana, wdowca do lat 70, któremu też dokuca samotność, o podobnych zainteresowaniach, uczciwego.

DŁUGOWŁOSA

Wdowa, emerytka, z wykształceniem wyższym, finansowo i mieszkaniowo niezależna, poszukuje bratniej duszy, poznam pana do lat 64, z okolic Ostródy, Iławy lub Lubawy. Mile widziany pan zmotoryzowany, który nie szuka przygód.

NIEZALEŻNA WDOWA

64-letnia, na emeryturze, niezależna mieszkaniowo i finansowo, zmotoryzowana, wykształcenie wyższe, ze wsi, pozna pana do lat 68, bez nałogów, lubiącego pracę na działce.

SPOD ZNAKU RAKA

(66/164) Emerytka mieszkająca na wsi, pozna pana do lat 75, uczciwego, bez nałogów, o dobrym sercu.

SPOKOJNA

Zadbana, zaradna wdowa, o spokojnym charakterze, mieszkam w domku na wsi, poznam pana do lat 80, z Olsztyna lub okolic.

imię i nazwisko.....
adres.....
nr PESEL..... rok urodzenia.....
treść zgłoszenia (maksimum 30 słów).....
Powyższe dane do wiadomości redakcji
wystawiony podpis.....
525110dp-w-11

W dwoje
Nr 23/2013
hasło.....

— **Jakie więc są praktyczne rady dla wnioskodawców?**

— Przede wszystkim powinni przeczytać instrukcje wypełniania dokumentów aplikacyjnych oraz aktualne nowelizacje rozporządzeń. Jeżeli wezwanie do uzupełnienia wniosku budzi wątpliwości, powinni bezzwłocznie skontaktować się z osobą weryfikującą ich projekt, w celu precyzyjnego wyjaśnienia wszystkich nieprawidłowości. W przypadku operacji o charakterze budowlanym — należy jak najszybciej zainicjować procedury uzyskania niezbędnych pozwoleń (możliwość przedłużenia terminu uzupełniania dokumentów na prośbę wnioskodawcy to aktualnie tylko 30 dni). Nie należy też odkładać uzupełnień „na ostatnią chwilę”, na ostatni dzień wyznaczonego terminu.

— **Ten rok jest ostatnim, kiedy można uzyskać pomoc z programu na dofinansowanie mikroprzedsiębiorstw. Ile osób skorzystało z niego do tej pory w naszym regionie?**

— Od 2009 roku do dziś podpisaliśmy 558 umów na kwotę ponad 112 mln zł. Poprawnie rozliczono 376 projektów, w ramach których powstało około 660 nowych miejsc pracy.

— **Wychodzi na to, że statystyczny pracodawca utworzył niemal dwa miejsca pracy...**

— Tak. Z naszych statystyk wynika również, że dofinansowanie otrzymały głównie osoby fizyczne (ponad 80 proc. wnioskujących), które inwestują w roz-

wój prowadzonej już działalności gospodarczej (ok. 60 proc.) lub ją rozpoczynają (około 40 proc.).

— **Na jakie działalności najczęściej przyznawano środki?**

— Jedna trzecia wniosków dotyczyła usług dla ludności, takich jak: wynajem i dzierżawa maszyn oraz urządzeń, konserwacja i naprawa pojazdów, działalność związana z zagospodarowaniem terenów zieleni itp. Duża część wnioskodawców (ok. 20 proc.) inwestowała w usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem. Były też projekty na dofinansowanie działalności polegającej na świadczeniu usług dla gospodarstw rolnych i rolnictwa (ok. 15 proc.) oraz związanej z usługami budowlanymi (ok. 10 proc. wniosków).

— **Proszę ocenić, czym dla naszego regionu jest działanie — Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw? Czy mieszkańcy dostatecznie wykorzystali związane z nim szanse?**

— Najważniejszym i najbardziej wymiernym efektem wdrażania tego działania są miejsca pracy, które dzięki niemu powstały. To bardzo istotny czynnik dla naszego województwa, które boryka się z problemem bezrobocia i wiele młodych, wykształconych osób po prostu stąd „ucieka” nie widząc dla siebie perspektyw i przyszłości. Nowe miejsca pracy na terenach wiejskich to rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, a także sposób na wzrost konkurencyjności gospodarczej tych obszarów.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (PROW 2007-2013) – realizacja programu przez Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny ARiMR

Misją ARiMR jest tworzenie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej i obszarów wiejskich poprzez efektywne wdrażanie instrumentów wsparcia i zapewnienie wykorzystania dostępnych środków pomocowych. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 umożliwia kontynuację procesu modernizacji oraz rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej i wsi, rozpoczętego w minionych latach.

Wsparcie finansowe dla rolników – PROW 2007-2013 – działania inwestycyjne

Od początku uruchomienia PROW 2007-2013 w ramach działań inwestycyjnych wpłynęło ponad 214,7 tys. wniosków o przyznanie pomocy na kwotę ponad 29 mld zł. W tym 9 333 wnioski na kwotę ponad 1,5 mld zł w Warmińsko-Mazurskim Oddziale Regionalnym ARiMR. Zawarto/wydano 113 685 umów/decyzji na kwotę ponad 14 mld zł. Z czego w Oddziale Regionalnym ARiMR 5 163 na kwotę ponad 850 mln zł.

W ramach tego programu, jednym z najbardziej znaczących działań mających wpływ na poprawę sytuacji w polskim rolnictwie jest *Modernizacja gospodarstw rolnych*. W woj. warmińsko-mazurskim złożono, w ramach wszystkich wezwań, ponad 3,2 tys. wniosków. Rolnicy ubiegają się w nich o dofinansowanie w wysokości 531 mln zł. Do dnia 31.05.2013 r. zrealizowano płatności na kwotę ponad 390 mln zł. Zakup maszyn i urządzeń do produkcji rolniczej stanowi ponad 90% wszystkich inwestycji w ramach tego działania.

Kolejnym bardzo popularnym działaniem jest *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*. Ma ono na celu tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich poprzez udzielanie pomocy w podejmowaniu lub rozwijaniu działalności nierolniczej. W woj. warmińsko-mazurskim złożono 2 510 wniosków na kwotę ponad 527 mln zł. W ramach tego działania preferowane są projekty z regionów uboższych i z terenów borykających się z dużym bezrobociem. Do dnia 20.05.2013 r. utworzono 636 nowych miejsc pracy z czego około 30% w sektorze usług dla ludności (wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń, konserwacja i naprawa pojazdów, działalność związana z zagospodarowaniem terenów zieleni itp.); 20% w sektorze usług turystycznych oraz związanym ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem i 15% w sektorze usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa.

Wsparcie finansowe dla rolników – PROW 2007-2013 – działania nieinwestycyjne

Z działań nieinwestycyjnych PROW 2007-2013 największym zainteresowaniem cieszyło się *Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)*. W woj. warmińsko-mazurskim corocznie o te płatności ubiegało się 31,5 tys. rolników. W latach 2007-2012 wypłacono im ponad 579,3 mln zł.

Corocznie ponad 8 tys. rolników Warmii, Mazur i Powiśla ubiegało się o wsparcie w ramach działania *Program rolnośrodowiskowy i otrzymali oni w sumie ponad 381 mln zł*. Do tej pory 1 300 rolników skorzystało ze wsparcia na *Zalesianie gruntów rolnych i zalesianie gruntów innych niż rolne*. Dotychczas wypłacono z tego tytułu kwotę 60 mln zł. Ponad 800 rolników zaprzestało działalności rolniczej i skorzystało ze wsparcia w ramach działania PROW 2007-13 *Renty strukturalne*. Otrzymali kwotę prawie 50 mln zł. Do 1 czerwca 2013 r. do Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego ARiMR 75 grup producentów rolnych złożyło 120 wniosków o przyznanie płatności. Wypłacono im 24,8 mln zł. W ramach działania *Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności* 2 750 rolników złożyło wnioski o pomoc, a 2 440 złożyło wnioski o płatność i uzyskało wsparcie w wysokości 1,65 mln zł. Natomiast ponad 5 tys. rolników skorzystało z pomocy na usługi doradcze w kwocie prawie 8 mln zł.

Trwa jeszcze nabór wniosków na trzy działania w ramach PROW 2007-13: *Grupy producentów rolnych, Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności oraz Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów*.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – Europa inwestująca w obszary wiejskie

Publikacja opracowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

61313otbs-A -S

P.W. AMBA sp. z o.o.

06-540 Radzanów, ul. R. Siemiatkowskiego 27

NI-ARiMR: PL060974753001

e-mail: pwamba@op.pl

**Oferujemy odbiór padłych sztuk zwierząt
z gatunku bydło, świnie, owce, kozy i konie**

Numery telefonów do przyjmowania zgłoszeń:

23 679 80 09, 23 679 80 53, 604 202 878, faks 23 679 80 05

AGROPerfekt SPRZEDAŻ CZĘŚCI I MASZYN ROLNICZYCH
ul.Kolejowa 5, 14-220 Kisielice

Nowa generacja ciągników serii N

**ZADZWOŃ!
DOMIESZ SIĘ WIECEJ
48 664 270 680**

Tylko teraz rewelacyjna oferta finansowania fabrycznego!
www.agroperfekt.pl

61213otbs-a-M

73113otbs-a -W

Konopie włókniste potrzebne w przemyśle

Legalne konopie

Uprawa konopi w Polsce znana jest od niepamiętnych czasów. W latach 60. konopie uprawiano na powierzchniach liczących ok. 30 000 ha. Jednak, na rynek włókienniczy zaczęły trafiać ich syntetyczne zamienniki, przede wszystkim tańsze i łatwiejsze w produkcji i powierzchnia upraw uległa znacznemu zmniejszeniu. Rosnące zagrożenie narkomanią wraz z pojawiającymi się plantacjami odmian o dużej zawartości substancji narkotycznej sprawiło, że wprowadzono cały szereg zakazów i nakazów mających na celu wyeliminowanie ryzyka nielegalnych upraw.

Izabela Mikul

rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Obecnie siew konopi ograniczyć należy wyłącznie do odmian włóknistych wyszczególnionych w Rejestrze Krajowym Centralnego Ośrodka Badania Odmian

REKLAMA

TORBY I WORKI
BAWEŁNIANE, LNIANE,
KONOPNE I INNE

SZCIE
NA ZAMÓWIENIE

AKACIA
www.akacia.pl
58 333 16 61

637130tbs-a-M

Roślin Uprawnych (COBORU). Rejestr obejmuje odmiany: Białobrzeską, Beniko, Tygra i Wojko. Badania i doświadczenia hodowlane prowadzone przez Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu pozwoliły na dobór i przystosowanie materiału siewnego tych odmian konopi do warunków klimatyczno-glebowych Polski.

Jak rozróżnić konopie indyjskie od włóknistych?

W odróżnieniu od konopi indyjskich polskie odmiany, charakteryzują się śladową zawartością substancji psycho-

aktywnej zwanej delta-9-tetrahydrokannabinolem (fj THC), mniejszą niż 0,2 proc. w przeliczeniu na suchą masę. Związek ten w dawce powyżej określonej odpowiedzialny jest za takie reakcje organizmu jak: odprężenie, poczucie euforii lub zmienione poczucie czasu i przestrzeni.

Istnieje sposób, aby odróżnić konopie włókniste od indyjskich na polu uprawnym. Kwiatostany męskie i żeńskie znajdujące się na jednej roślinie to cecha zwana jednopiennością, charakterystyczna dla konopi pozbawionych zawartości substancji narkotycznych. W przypadku ko-

nopi indyjskich mamy do czynienia z dwupiennością, czyli występowaniem żeńskich i męskich kwiatostanów na różnych osobnikach.

Inny siew na włókno inny na papier

W uprawie konopi wykazują duże zapotrzebowanie na wodę i składniki pokarmowe w glebie, jednakże nadają się na gleby skażone i zdegradowane. Przykładowo – uprawa na glebach skażonych metalami ciężkimi przyczynia się do remediacji gruntów, przywracając im użyteczność rolniczą. Są też dobrym przedplonem. Z uwagi na dużą biomasa, zagłuszają

Fot. IWNIIRZ w Poznaniu

ją chwasty a wprowadzenie ich do zmianowania można traktować jako skuteczny zabieg odchwaszczający.

Norma wysiewu nasion zależy od przyszłego przeznaczenia roślin. Przykładowo: na włókno tekstylne do 60 kg nasion na ha, na papier 20-40 kg/ha, na materiały budowlane ok. 40 kg/ha a na materiał siewny ok. 10 kg. Plon słomy konopi wahać się może od 7-15 t/ha, plon nasion 300-1000 kg/ha – wszystko w zależności od zastosowanej technologii zbioru konopi włóknistych.

Materiał przeznaczony do siewu musi posiadać kategorię elitarny albo kwalifikowany

w rozumieniu ustawy o nasennictwie. Stosowanie tego rodzaju materiału potwierdza się fakturą zakupu oraz etykietą z opakowania z nasionami tych roślin.

Obecnie cena słomy konopnej szacuje się na poziomie ok. 340-380 zł/t w skupie krajowym i ok. 400-420 w zagranicznym. Natomiast za materiał siewny zapłacimy od 7-12 zł/kg. Plantatorom przysługują dopłaty bezpośrednie podstawowe i uzupełniające do ha użytków rolnych.

Gdzie uzyskać zezwolenie na uprawę konopi?

Założenie plantacji konopi włóknistych wiąże się z uzys-

Agro

MAGAZYN BYDGOSZCZ ul. Fordońska 405A • tel. 52 343 92 23, 52 345 21 71

CENY FABRYCZNE • 3 LATA GWARANCJI • SERWIS I DOSTAWA CZĘŚCI 24h

K400 NS

DISKOMAT

K600

TURBULENT 3 do 5 m

TRIOLENT TX 300 N

www.agro.bydgoszcz.pl

kaniem obowiązkowych zezwoleń, zarówno po stronie rolnika jak i podmiotów skupujących włókno konopne. Podstawowym aktem prawnym regulującym warunki legalnej uprawy konopi jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, Dz. U. z 2011 r. 117, poz. 678).

Na mocy jej zapisów uprawę konopi włóknistych można prowadzić wyłącznie na potrzeby przemysłu włókienniczego, chemicznego, celulozowo-papierniczego, spożywczego, kosmetycznego, farmaceutycznego, materiałów budowlanych oraz nasiennictwa. Powierzchnia upraw i jej rejon są odrębnie określone przez właściwy ze względu na miejsce położenia upraw sejmik województwa na podstawie deklarowanych zasiewów przez rolników i podmioty posiadające zezwolenie marszałka na prowadzenie działalności w zakresie skupu konopi włóknistych.

Tymczasem zezwolenie na uprawę konopi włóknistych wydaje wójt (burmistrz, prezydent miasta). Powyższe zezwolenie na uprawę wydaje się w drodze decyzji na wniosek zgłaszającego chęć uprawy konopi włóknistych. Wniosek zawiera: dane osobowe, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę firmy oraz jej siedzibę, informację o odmianie konopi, powierzchni uprawy, numerze działki ewidencyjnej w ewidencji gruntów i budynków, informację o rodzaju umowy albo zobowiązaniu do przetworzenia słomy konopnej na włókno, oświadczenie wnioskodawcy, że nie był karany za popełnienie przestępstwa dot. uprawy i zbioru ziela konopi innych niż włókniste oraz uprawy konopi włóknistych wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Niezbędna kontraktacja

Prowadzący uprawę musi posiadać umowę kontraktacyjną, umowę sprzedaży lub umowę o przetworzenie słomy

Zastosowanie konopi włóknistych

Obecnie na świecie konopie włókniste wykorzystywane są w formie całych roślin, włókna, bądź paździerzy (produkt uboczny przerobu włókna). Mają szerokie zastosowanie w:

- **przemysłu spożywczym** wytwarza się – mleczko konopne podobne do sojowego i ryżowego, olej spożywczy;
- **przemysłu włókienniczym** – odzież wysokiej jakości, tkaniny techniczne, maty dezynfekcyjne, liny cumownicze do statków;
- **przemysłu papierniczym** – słoma konopna zawiera ok. 30 proc. włókna, w którym może znajdować się do 80 proc. celulozy;
- **budownictwie** – np.: płyty stolarskie typu płyt wiórowych, materiały kompozytowe;
- **motoryzacji** – laminaty do tworzenia dowolnych konstrukcji;
- **energetyce** – brykiety opałowe.

konopnej na włókno, zawartą z podmiotem posiadającym zezwolenie wydawane przez marszałka województwa na prowadzenie działalności w zakresie skupu konopi włóknistych.

Nadzór nad uprawami sprawuje wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce zasiewu, który uprawniony jest do wejścia na grunty, na których prowadzona jest uprawa, bądź dojazdu do tych gruntów przez inne nieruchomości, kontroli dokumentów uprawniających do prowadzenia upraw konopi włóknistych a w razie konieczności, żądania wyjaśnień od prowadzącego uprawę. Osoby upoważnione do wykonywania czynności kontrolnych są obowiązane do okazania upoważnienia wydanego przez organ sprawujący nadzór. W przypadku stwierdzenia nielegalnych upraw organ nadzorujący wydaje nakaz zniszczenia tych upraw przez zarozowanie, przekopanie gruntu albo w inny sposób. Wszystko oczywiście na koszt prowadzącego uprawę.

Uchwałą Nr XXXVII/538/13 Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonych pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw ustalił w roku 2013 powierzchnię upraw konopi włóknistych na 11 ha, w tym:

- a) gmina wiejska Lidzbark

- Warmiński – 1 ha,
- b) gmina miejsko-wiejska Węgorzewo – 7 ha,
- c) gmina wiejska Godkowo – 2,5 ha,
- d) gmina wiejska Grodziczno – 0,5 ha.

Kto skupuje konopie włókniste?

Działalność w zakresie skupu konopi włóknistych może prowadzić podmiot posiadający zezwolenie marszałka województwa właściwego dla miejsca położenia uprawy. W województwie warmińsko-mazurskim przedmiotowe pozwolenie posiada jeden podmiot, a mianowicie Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu.

Decyzję administracyjną o wydaniu powyższego zezwolenia marszałek wydaje na wniosek podmiotu ubiegającego się. Wniosek powinien zawierać: dane osobowe i adres albo nazwę firmy wraz z siedzibą i adresem wnioskodawcy, numer NIP albo REGON, adres miejsca wykonywania działalności w zakresie skupu, informację o zakresie i celu podejmowanej działalności. Dodatkowo dołączyć należy oświadczenie, że wnioskodawca zobowiązuje się do przekazywania na żądanie marszałka województwa informacji dotyczących zakresu i celu prowadzonej działalności.

Koniec dofinansowania

Ustawa zobowiązuje też do dostarczenia decyzji Prezesa

Agencji Rynku Rolnego o wpisie do rejestru uznanych pierwszych przetwórców słomy konopnej na włókno albo o udzieleniu upoważnienia głównemu przetwórcy w rozumieniu art. 91 ust. 2 rozporządzenia nr 1234/2007 ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych albo kopię dokumentu potwierdzającego uznanie przetwórcy. Jednocześnie powyższe rozporządzenie na mocy przytoczonego art. 91 ust. 2 wskazuje na pomoc finansową, należną podmiotom z tytułu prowadzenia przetwórstwa konopi uprawianych na włókno.

Powyższe dofinansowanie przyznane było na lata gospodarcze 2009/2010 do 2011/2012 upoważnionym głównym przetwórcom, do ilości włókna faktycznie uzyskanego ze słomy i fundusze przeznaczone na to działanie wyczerpały się. Dlatego w bieżącym roku mechanizm pomocy przestaje obowiązywać a wraz z nim powyższy zapis o obowiązku dostarczenia decyzji Prezesa Agencji Rynku Rolnego.

Obecnie brak stosownych zmian w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii może utrudniać marszałkom województw podejmowanie decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie skupu konopi włóknistych.

Tylko zgodnie z prawem

W podsumowaniu warto nadmienić, że przepisy karne stanowią, że kto wbrew przepisom ustawy uprawia lub zbiera ziele konopi inne niż włókniste podlega karze pozbawienia wolności do lat 3, a jednocześnie stanowi, że jeżeli sprawca prowadzi uprawę, która może dostarczyć znacznej ilości słomy makowej lub ziela konopi innych niż włókniste podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Natomiast, kto wbrew przepisom ustawy, uprawia konopie włókniste podlega karze grzywny.

PROCAM
AGRONOMIA SUKCESU

**TWÓJ CEL
NASZE ODMIANY**

**WYSOKI I STABILNY
PLON**

**ODMIANY MIESZAŃCOWE:
SY MARTEN NOWOŚĆ**

KONKRET NOWOŚĆ

MASCARA NOWOŚĆ

**ABAKUS · NK TECHNIC
DK EXPOWER · DOBRAVA**

ODMIANY POPULACYJNE:

AMILLIA NOWOŚĆ

CULT · GOYA · FASHION

ProCam Polska Sp. z o.o.

Dział Nasienny

tel. 58 762 80 39, fax. 58 530 44 54
nasiona@procam.pl, www.procam.pl

REKLAMA

ROLTOP
maszyny rolnicze i komunalne

**Roltop – solidnym partnerem
każdego gospodarstwa**

Cedry Małe, ul. Wiśłana 4 83-020 Cedry Wielkie
tel./fax: 58-68-36-115 www.roltop.pl

Zapraszamy do Cedry k. Gdańska na jazdy testowe
najnowszymi ciągnikami Deutz-Fahr
w dniu 26.06.2013 od godziny 10:00.

Jak zabrać się do hodowli ślimaka?

Ślimak, ślimak pokaż rogi, dam ci...

Już starożytni Rzymianie wykorzystywali ich mięso na wszelkie bóle żołądka. Do Polski trafiły za sprawą zakonników, którzy zajmowali się ich hodowlą. Dziś przyszedł czas na ponowne ich odkrycie.

Gatunki ślimaków hodowanych w Polsce

Helix Aspersa Maxima (Gros-Gris – duży szary)

Pochodzi z Afryki Północnej, od polskiego winniczka różni się znacznie krótszym cyklem hodowlanym. Podlega całkowitej ochronie gatunkowej. Średnica muszli wynosi 30-45 mm, ciężar 15-40 g, dojrzałość płciową osiąga w ciągu 5-7 miesięcy, nieśność jaj 120-180 sztuk.

Helix Aspersa Muller (Petit-Gris – mały szary)

Pochodzi z Europy Zachodniej, podlega całkowitej ochronie gatunkowej. Obrót wyłącznie z ferm hodowlanych. Średnica muszli 25-30 mm, ciężar 6-15 g, dojrzałość płciowa 5-6 miesięcy, nieśność jaj 80-120 sztuk.

Ślimak zbierany w Polsce

Helix Pomatia (winniczek)

Występuje w umiarkowanej strefie Europy środkowej i Azji, podlega częściowej ochronie gatunkowej. Średnica muszli do 50 mm, ciężar do 50 g, dojrzałość płciowa – 2-3 lata (w naturze), nieśność jaj 40-80 sztuk. Zajmuje ważne miejsce w handlu, jednak jest najmniej opłacalny ekonomicznie. Pomimo całej, posiadanej na jego temat wiedzy, brakuje doświadczenia w jego kontrolowanym rozrodzie w pomieszczeniach. Niestety, nie składa zbyt dużo jaj, które inkubują powyżej 30 dni.

Ślimaki były jednymi z pierwszych zwierząt spożywanych przez człowieka. Świadczą o tym wykopaliska archeologiczne i pozostałości skamieniałych, pustych muszli. Starożytni Rzymianie wykorzystywali mięso ślimaków do leczenia oparzeń oraz na wszelkie bóle żołądka. To właśnie Rzymianom przypisuje się powstanie „heli kultury”, czyli hodowli mięczaków. Wówczas organizmy te były karmione mlekiem, moszczem winnym oraz zbożem, w końcowym okresie zaś były tuczone w skrzyniach i słojach z dostępem powietrza. Gdy ślimaki były tak tłuste, że nie mieściły się w muszelkach, uznawano, że są gotowe do spożycia. W czasach średniowiecza mięczak ten rozpowszechniony został przez zakonników, jako źródło taniego pożywienia, dozwolonego również w okresach postu. Z kolei już w XV wieku stał się popularnym daniem na licznych, francuskich stołach. Do Polski ślimaki trafiły za sprawą franciszkanów oraz dominikanów, którzy zajmowali się ich hodowlą.

Walory żywieniowe ślimaka

Niestety, ślimaki w Polsce, nie są tak popularnym przysmakiem kulinarnym jak bywa to na zachodzie Europy. Jest jednak szansa, aby to zmienić, gdyż w ostatnich latach zyskują coraz więcej zwolenników. Na pewno, ze względu na swoje właściwości są alternatywą dla mięsa drobiowego. Walory żywieniowe ślimaka są niezaprzeczalne. Jest to przede wszystkim duża zawartość białka, magnezu, wapnia, miedzi, cynku i jodu w mięsie. Ślimak jest nie tylko poszukiwanym artykułem spożywczym, produkuje także ogromną ilość śluzu, w skład którego wchodzi kwas glikolowy, kolagen, witaminy, naturalne antybiotyki, elastyna i alantoina. Taka mieszanka naturalnych składników jest doskonałym lekarstwem na choroby skórne. Produkowane na bazie śluzu ślimaka kremy pomagają z powodzeniem zwalczać i leczyć blizny, rozstępki, trądzik, plamy starcze, wszelkie przebarwienia, brodawki, grzybicę, opryszczki, ukąszenia

przez insekty, inne podrażnienia skóry. Na bazie składników ze śluzu ślimaka produkowane są również lekarstwa na astmę i tuberkulozę.

Należy poznać fazy cyklu hodowlanego

Hodowlą ślimaka może zająć się każdy, kto ma do zagospodarowania chociaż niewielki kawałek pola, budynku gospodarczego do reprodukcji oraz wolny czas, który poświęci hodowli. Należy poznać fazy cyklu hodowlanego, posiadać odpowiednie wyposażenie oraz wiedzę na ten temat.

Technologii hodowli ślimaka jest wiele. Związane jest to głównie z warunkami klimatycznymi. Niektóre wymagają wprowadzenia tylko niewielkich zmian, aby z powodzeniem stosować je w Polsce. Niestety, w naszym kraju trudno o fachową literaturę, gdzie można znaleźć naprawdę dokładne dane dotyczące szczegółów hodowli, co decyduje o powodzeniu przedsięwzięcia. Z drugiej strony hodowcy zazdrośnie strzegą swoich doświadczeń i nie ma co się dziwić, w końcu nabyli je kosztem początkowych niepowodzeń. Poświęcili swój czas oraz pieniądze. Uchylmy, więc rąbką tajemnicy...

Budynek oraz parki hodowlane

Budynek przeznaczony do chowu ślimaków powinien mieć dobrą izolację cieplną, wewnętrzne ściany chroniące przed wilgocią oraz urządze-

W budynku, w warunkach ściśle kontrolowanych odbywa się reprodukcja i wstępny odchów młodych ślimaków Fot. Snails Garden

nia wodnokanalizacyjne, grzewcze, chłodnicze i wentylacyjne. W budynku, w warunkach ściśle kontrolowanych odbywa się reprodukcja i wstępny odchów młodych ślimaków.

Winno znaleźć się tu również zimne miejsce, niezbędne do hibernacji ślimaków. Budynek może, ale nie musi być nowy, równie dobrze można zaadaptować np. stare pomieszczenia gospodarcze. Do hodowli wystarczy jedno pomieszczenie o pow. ok. 40 m kw. W nim możemy umieścić ślimaki dojrzałe, które znieją jajeczka na ok. 10 ton tuczu. Do tego trzeba także dodać pomieszczenie o wym. ok. 5 m kw. na inkubację jaj oraz kolejne 15 m kw. na magazyn paszowy.

Jeżeli chodzi o parki hodowlane, mogą być one rozmieszczone w każdym regionie kraju. Podstawowym warunkiem jest lekko wapienna gleba, łatwo przepuszczająca wodę. Teren wybieramy pla-

ski, najlepiej osłonięty od wiatru i zbytniego nasłonecznienia. Ślimak nie wymaga ogromnych powierzchni do tuczu, jednak jego zbytne zagęszczenie spowoduje karłowacenie, a co za tym idzie nieprzydatność do skupu i dalszej reprodukcji. W parku o pow. 300 m kw. można utuczyć ok. 1 tony ślimaków.

Żywnienie

Ślimaki odżywiają się wieloma gatunkami roślin uprawnych. W ich menu jest m.in. rzepak i pszenica ozima oraz inne zboża. Zjada również warzywa, kwiaty, ziemniaki, słoneczniki, marchew, pietruszkę, sałatę, kapustę, buraka, fasolę oraz rośliny zielarskie. Najchętniej żerują na młodych liściach oraz kielkujących nasionach. Jednak 95 proc. przyrostu masy zawdzięczają paszom treściwym, dlatego pokarm zielony w postaci roślin wysiewanych stanowi jedynie uzupełnienie ich

Poza tuskami i śluzem hodowcy mogą pozyskiwać od ślimaków również jajeczka, które są bardzo zdrowe i działają jak silny przeciwutleniacz

Fot. Snails Garden

REKLAMA

SNAILS GARDEN Już od 10 lat prowadzimy hodowlę ślimaków afrykańskich

ZAŁÓŻ HODOWLĘ RAZEM Z NAMI

- pomożemy założyć fermę • przeszkolimy nowych hodowców • zapewnimy kontrakcje ślimaków

22 czerwca 2013 – Dzień Ślimaka Hodowlanego, w Krasinie koło Pasłęki

- zobacz naszą hodowlę • zasmakuj pysznego jedzenia ze ślimaków i nie tylko
- spróbuj niezwykłych kosmetyków • przyjeźdź na festyn dla całej rodziny

www.snailsgarden.com www.snailsgardenhoreca.com www.snailsgardencosmetics.com

WIPASZ® jest nasz!

PASZA DLA ŚLIMAKÓW HODOWLANYCH

➤ Ślimak **REPRODUKCJA**

➤ Ślimak **ODCHÓW**

➤ Ślimak **TUCZ**

➤ **PUNKT SPRZEDAŻY PASZY**

Zamówienie możliwe przez Dilerów:

PPH.U Eko Snails Garden
Grzegorz Skalmowski
Krasin, 14-400 Pasłęk
tel. +48 698 388 531
e-mail: skalmowski@snailsgarden.com

SNAILS GARDEN

paszy

właściwego tuczu, a przy okazji utrzymuje wilgoć.

Odpowiednim, łatwym w zastosowaniu pokarmem dla hodowlanego ślimaka są mieszanki treściwe z podziałem na wiek ślimaków. Paszę taką

Hodowlą ślimaka może zająć się każdy, kto ma do zagospodarowania chociaż niewielki kawałek pola

można zakupić w wytwórni pasz. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na prawidłowy rozwój ślimaka, a więc również na efekty hodowli mają, obok prawidłowego żywienia: temperatura, wilgotność, światło, wentylacja, a także profilaktyka zdrowotna. Aby zwiększyć wydajność

nie wolno zaniedbać ochrony przed gryzoniami oraz owadami latającymi zarówno w fazie reprodukcji, jak i wylęgu.

Temperatura

Optymalna temperatura dla prawidłowego wzrostu i aktywności ślimaka *Helix aspersa* wynosi 16-22 stopni. Ślimak jako zwierzę zmienne ciepłotę reaguje na temperaturę, co oznacza, że jego funkcje fizjologiczne zależne są od temperatury środowiska zewnętrznego. Jeżeli temperatura jest wyższa niż 30 stopni, zwierzę zapada w stan uśpienia zwany estywacją, jeżeli natomiast spadnie poniżej 7 stopni, przechodzi w stan hibernacji. Oba stany są niekorzystne w fazie produkcji tuczu, bo ślimak zamiast rosnąć i rozwijać się zapada w sen, czekając na lepsze czasy, a to może spowodować, że nie zdąży osiągnąć w czasie jednego cyklu hodowlanego odpowiedniej wagi i rozmiarów wymaganych w sprzedaży.

Wilgotność powietrza

Ślimak zużywa bardzo dużo wody do produkcji śluzu, niezbędnego do poruszania się i odżywiania. Jeśli wilgotność powietrza będzie zbyt mała – natychmiast zaschnie. Broniąc się przed wyschnięciem, schowa się w muszli, a otwór zamknie cienką błonką, zwaną epifragmą. Odpowiednia wilgotność powietrza (w granicach 75-95 proc.) jest bardzo ważnym czynnikiem w całym cyklu hodowlanym (poza etapem hibernacji, kiedy w pomieszczeniu powinno być względnie sucho, w granicach 60-70 proc.).

Odpowiednią wilgotność można uzyskać, stosując dwie metody: stosując system czuwający nad utrzymaniem właściwej wilgotności lub przez stworzenie swoistego mikroklimatu w samych „ulach” reprodukcyjnych. Jednak w praktyce wystarcza codzienna obsługa polegająca na zraszaniu uli letnią wodą i myciu ich w celu usunięcia resztek pokarmu i odchodów.

W parku hodowlanym o pow. 300 m kw. można utuczyć ok. 1 tony ślimaków Fot. Snails Garden

Woda

W każdej fazie hodowli (poza etapem hibernacji) niezbędna jest woda. Musi ona być czysta biologicznie oraz chemicznie. Nie zawsze ta odpowiednia dla człowieka będzie odpowiednia dla ślimaka. Zupełnie nie nadaje się woda ze zbiorników stojących, takich jak sadzawki, stawy itd. Najlepszym rozwiązaniem jest wykonanie badania fizykochemicznego i bakteriologicznego wody w stacji sanitarno-epidemiologicznej. W przypadku słabych parametrów należy dokonać instalacji odpowiednich filtrów.

Światło

Jest czynnikiem kształtującym biologię ślimaka. Jeśli w jednym pomieszczeniu następuje reprodukcja i wylęg, optymalnym rozwiązaniem jest zastosowanie oświetlenia przez 12 godzin przy 12 godzinach nocy, a jeśli dyspo-

nujemy oddzielnym pomieszczeniem na reprodukcję, to zapewniamy światło przez 16-18 godzin na dobę. Najlepiej zastosować lampy emitujące białe światło o niedużej mocy, np. 40 W, w większej ilości tak, aby całe pomieszczenie było równomiernie oświetlone. Zalecanym oświetleniem są żarówki energooszczędne umieszczone pod sufitem. Należy też pamiętać, że im jaśniejsze ściany, tym lepiej odbijają światło.

W pomieszczeniu reprodukcyjnym i do wylęgu możemy też umieścić lampy owadobójcze. Warunki, jakie za-

pewniamy ślimakom do prawidłowego rozwoju i rozmnażania, przyciągają najróżniejsze owady latające, w tym małe muszki, które znoszą jajeczka w paszy i odchodach ślimaków, a ich larwy są zabójcze dla małych ślimaków.

Wentylacja

Wymiana powietrza musi być ciągła, nie można jednak doprowadzić do powstawania przeciągów, gdyż spowoduje to wysychanie ślimaków.

Ślimaki przebywające w chłodni także cały czas oddychają, chociaż ich metabo-

lizm jest spowolniony. Część z nich nie przeżyje hibernacji, a już kilka martwych sztuk spowoduje powstanie naprawdę przykrew woni. Te, które obudzą się po hibernacji, będą pozbywać się gazów. Dobra wentylacja jest więc niezbędna, choćby dla oszczędzenia naszego zmysłu powonienia.

Opracowanie Wojciech Kosiwicki, na podstawie książki „Hodowla i chów ślimaków w pomieszczeniu i na użytkach zielonych”, autorstwa Grzegorza Skalmowskiego, specjalisty ds. technologii produkcji ślimaków.

REKLAMA

Przedsiębiorstwo Obsługi Rolnictwa

87-300 Brodnica, ul. Podgórna 65a
tel. 56/69 707 65, 56/69 771 57, fax 56/69 76 156
STACJA KONTROLI OPRYSKIWACZY

SZEROKI ASORTYMENT CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

POM Ltd.

SaMASZ

PRONAR FUCHS

METAL-FACH

GRAND TIGER

URSUS BIZ

BURY

AVRIL AUGUSTOW

VOGEL NOOT SOIL SOLUTIONS

ZUPTOR

www.agromabrodnica.pl

REKLAMA

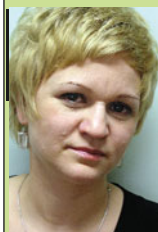
Firma Melvit prowadzi

SKUP GRYKI,
JĘCZMIENIA, OWSA

Kaszarnia Melvit, Szczytno, ul. Polna 9
tel. 89 624 23 11, 608-030-058

UWAGA ROLNICY!!!

Od tego roku skup prowadzić będziemy również w nowym punkcie:
Ostrołęka-Kruki, tel. 608-030-058

GDZIE NAS
SZUKAĆ?

REDAKCJA
I REKLAMA

Anna
Uranowska

tel. (89) 539 74 73
fax (89) 539 76 20
a.uranowska@rolniczeabc.pl

rolnicze **abc**

Następne wydanie
10 lipca 2013
Zapraszamy

Wyjątkowe walory mięsa

Perlice cz. IV

Dieta ma ogromny wpływ na ludzkie zdrowie i życie. Redukcja spożycia kwasów tłuszczowych nasyconych oraz wzrost spożycia kwasów tłuszczowych nienasyconych jest najbardziej skuteczną metodą obniżenia poziomu cholesterolu we krwi. Mała ilość tłuszczów zwierzęcych przy dużym udziale wysokogatunkowego białka to cechy mięsa perlic, które można zaliczyć do tzw. „żywności funkcjonalnej”, wykazującej właściwości prozdrowotne.

Wiesława Kozakiewicz, SHIUZ
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Zawartość kwasów tłuszczowych w mięśniach perlic jest bardziej korzystna niż u innych gatunków drobiu. Mogą one okazać się pomocne w profilaktyce i leczeniu

nie, z nadwagą, rekonwalescentów, chorych na cukrzycę a także stosujących dietę wysokobiałkową lub niskotłuszczową.

Mięso perlic jest uważane za produkt delikatesowy i serwowane jest na stołach w hotelach, restauracjach oraz w domu na szczególne okaz-

o pow. do 100 m². Zapobiega to gromadzeniu się dużej liczby ptaków i wzajemnym zaduszaniu się. Wyposażenie pomieszczeń jest podobne jak dla kurcząt oraz indyków.

Około 8 tygodnia życia dodatkowo należy wstawić grzdy, dając 1 mb na 15 perlic. Na 1 m² wychowalni stosuje się obsadę: przez pierwsze 3 dni 40 piskląt, następnie do 14. dnia 25, w pozostałym okresie do 15 ptaków. Do jednego sektora, zbliżonego kształtem do kwadratu można wstawiać nie więcej niż 500 piskląt. Zaleca się zastosowanie 7 metrów karmideł liniowych i 2 metry poidel na 100 perlic. Dla jednej perlicy należy zapewnić ok. 0,3 l. świeżej wody dziennie, co wystarczy do picia, przygotowania paszy i mycia sprzętu. Budynki muszą być wyposażone w sprawną wentylację aby zapewnić ok. 4 m³ świeżego powietrza na 1 kg masy ciała w ciągu godziny, oraz instalację grzewczą. Temperaturę pod kwoką w pierwszym tyg. Z 36°C stopniowo się obniża o 2 stopnie tygodniowo do 22°C.

Oświetlenie budynku roz-

wielu chorób, szczególnie schorzeń układu sercowo-naczyniowego. Mięso perlic jest delikatne, mniej kaloryczne niż mięso kurze, o smaku dzicyzny, dzięki dużej zawartości składników mineralnych takich jak: cynk, miedź, wapń, magnez, potas, żelazo, sód oraz witamin: B₁, B₂ i E. Jest to zatem propozycja dla osób dbających o li-

je. W Polsce są dostępne w sprzedaży mrożone tuszki perlic przez cały rok.

Pomieszczenie dla perlic

Perlice wymagają starannego przygotowania pomieszczeń. Najbardziej rozpowszechniony jest chów w specjalnych budynkach podzielonych na mniejsze sektory

Tabela 1. Skład przykładowej mieszanki dla perlic

Wartość pokarmowa %	Starter 0-4 tydzień	Grower 5 -8 tydzień	Finiszer 9 -13 tydzień
Energia met. kcal/kg	3000	3100	3200
Białko ogólne	24-25	22-23	18-19
Lizyna	1,35	1,15	0,95
Metionina	0,57	0,50	0,43
Włókno surowe % max	3,5	4,0	4,5
Wapń	1,2	1,0	0,9
Fosfor dostępny	0,5	0,45	0,40
Sód	0,17	0,17	0,17

Mięso perlic jest delikatne i mniej kaloryczne niż mięso kurze Fot. Anna Uranowska

poczynamy od 30 luksów przez pierwsze tyg. następnie stopniowo obniżamy do 5 luksów w 6. tyg.

W chowie ekstensywnym perlicom należy zapewnić dostęp do otwartego wybiegu zielonego o powierzchni min. 2 m² na jednego ptaka. Wybiegi zielone można zastąpić wolierą o wys. 2m i powierzchni równej powierzchni podłogi kurnika. Dla zapewnienia zdrowia ptaków bardzo ważna jest jakość ściółki, którą może być słoma lub grube trociny.

Perlice są dość odporne na choroby, dlatego jeśli zapewni się prawidłowe żywienie i odpowiednie warunki środowiskowe, nie ma większych problemów z ich zdrowiem. Ptaki te mają inne zapotrzebowanie na składniki pokarmowe niż kurczęta i indycze-

ta, stąd konieczność stosowania specjalnych mieszanek. Tab.1

Przy chowie ekologicznym czyli z wybiegami, minimalny wiek uboju perlic powinien wynosić 94 dni. Przy chowie ściółkowym min. 82 dni, zgodnie z europejskimi standardami handlowymi.

Praca hodowlana

Podstawą do wykorzystania perlic jako ptaków rzeźnych jest duży udział mięśni piersiowych i udowych w tuszce. Na masę tuszki perlic duży wpływ ma genotyp, płęć i warunki odchowu. Poziom żywienia w niewielkim stopniu wpływa na jakość mięsa perlic, natomiast selekcja prowadzona w kierunku tempa wzrostu tych ptaków ma wpływ na poprawę cech mięsnych. Wydajność rzeźna jest wysoka, bo się-

ga nawet 76 proc. Masa ciała perlic przed ubojem jest dobrym wskaźnikiem masy mięśni piersiowych, mięśni nóg i skrzydeł.

Rozwój genetyki oraz technik molekularnych stworzył nowe możliwości doskonalenia zwierząt. Opierają się one na markerach DNA. Metodą PCR można określić pokrewieństwo oraz zidentyfikować geny odpowiedzialne za cechy interesujące hodowców ptaków.

Rosnące zainteresowanie konsumentów żywnością produkowaną na polskiej wsi oraz rozwój agroturystyki może skłonić rolników do rozpoczęcia chowu perlic. Coraz więcej ludzi zwraca uwagę na jakość i cechy smakowe kupowanego mięsa, wielu przejadło się kurczakami i indykami.

Tabela 2. Wartość odżywcza wybranych gatunków zwierząt

	Białko %	Tłuszcz %	Woda %	Wartość energet. 100g (kcal)
Perlica	25-27	1-2,5	70,1	134
Kura	20	4,5	74,1	154
Gęś	15,9	45,6	37,9	490
Indyk	23,7	8,5	66,3	109
Gołąb	22,1	1	75,2	102,0
Wołowina	19,9	7,8	71,0	156

Tabela 3. Porównanie wydajności chowu

	Chów intensywny w 77 dniu	Chów ekstensywny w 98 dniu
Masa ciała w g	1700	1760
Zużycie paszy na 1 kg przyrostu w kg	2,8	3,3